Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

# БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...найй 1921 оной ...ары 21-нээ гарана | № 74 (14094) | 1973 оной мартын 29, четверг | Сэн 2 мүнгэн

# ПАРТИЙНА БИЛЕТ УЯЛГАЛНА

...ЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНЭЙ байгуулһан пар... гэшүүн ябаха гээшэ айхабтар ехэ нэрэ хүн... мүн. Революционно гайхамшаг тэмсэл соо... хүдэржэһэн, социализм байгуулха харгы ... түрэлтэндэ нээһэн, мүнөө XXIV съездынгээ түү... хараа шугамые бэелүүлхэ хэрэгтэ совет арадые ... ударидагша партиин гэшүүн байха гээшэ ха... шангатай, уялга ехэтэй юм.'

...эһээ Ленинэй партиин зэргэдэ жагсалсаһан уша... ...шэлһэн партийна билет гартаа абалгын агшан ... саг хадаа коммунистын зүрхэ сэдьхэл нилээд... долгисуулдаг, олон юумэ толгойдоо шэбшэхые ... түрүүлдэг шуу. Эгээл энэ сагһаа эхилжэ, пар... ...рэгэй түлөө, дааһан хүдэлмэриингөө түлөө ямар ...усалгатай байһан, өөрынгөө ажабайдалые арюун ... сахин ябаха уялгатай байһан мэдэрэл тэрэнэй ... бодолһоо ойрохон зуурашье гараха ёһогүй.

...йна билет! Партийна биледэй түүхэ манай Ком... партиин баатарлиг түүхые үгүүлһэн документ мүн ... Энээхэн Ленинэй дүрэ зурагтай улаахан гадар... ...ыхан дэбтэр болбол манай партиин ами һүлдэнь ... Тиимэ һүлдэ тэмдэгые — партиин гэшүүн байһые ... ...лһэн энэ дэбтэрые коммунистнуудта элдэб уша... байдалда барюулха саг тохёолдодог бэлэй. Нэгэ ... партийна билет 1920 онһоо эхилжэ барюулагдадаг ... түүхэтэй. Зүгөөр түхэл маягынь тэрээнһээ хой... ...н дахин хубилаа ааб даа. Гэбэшье энэ документ ...змын илан мандаха хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн ... партиин хэрэгэй түлөө бүхы хүсэ шадалаа, ами ... зорюулхаар шиидэһэн хүнүүдтэл барюулагдадаг ...шуу.

...С-эй XXIV съездын заабарние үндэһэн болгон, пар... ...К-гай майн (1972 он) Пленум партийна документ... һэлгэхэ тухай тогтоол абаа һэн. Тэрэл тогтоолой ... орон доторнай партийна документнүүдые һэлгэл... ...ша оной мартын нэгэнһээ эхилбэ. Һэлгэлгын ... түрүүшын үдэр Улаан-Үдын Советскэ районой, ...анай ба Мухар-Шэбэрэй аймагуудай бүлэг ком... ...ууд партийна шэнэ билет гартаа бариха зол ху... ...йгаа. Удаань партийна документ һэлгэлгэ Ка... ... аймагта, Улаан-Үдын Ленинэй ордента ЛВРЗ-... ...эд байна.

...мхидхэлэй-политическэ ехэ хэмжээ ябуулгада ... организацинууд ехэ бэлэдхэл хэһэн байна. ... партийна документнүүдые һэлгэлгэ хадаа ком... ...тэнэй өөрынгөө түрүү ябаха үүргэеэ эрхимээр ..., эдэбхи үүсхэл болон харюусалгаяа дээшэлүүл... ...барине үнэмшэлһэн ехэ харалга болоно байна.

...С-эй XXIV съездын шиидхэбэрнүүдые амжал... ...р бэелүүлхэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзор... ...рид дүүргэхэ асуудалнууд коммунистнуудай үдэр ... хэрэг болонхой. Коммунистнууд хүдэлжэ бай... ...ективэйнгээ дунда социалис мүрысөө эмхидхэнэ, ...лнэ, шанар һайнтай, үнэ сэнгээр хямда продук... гаргаха тэмсэлые толгойлно.

...-Үдын прибор бүтээлгын заводой коммунист нү... ...ковой хүтэлбэрилдэг токарьнуудай бригада ... туйлаһан эгээл ехэ бүтээсэеэ энэ жэлдэ юрын ...гохо, тиихэдэ КПСС-эй гэшүүн, Социалис Ажа... ... Д. К. Тумурова табан жэлэй даабарие дүр... ...соо дүүргэхэ үүсхэл гарганхай. Хүдөө нютагууд... ...һал шэнэ үүсхэлнүүд мүндэлнэ. Жэшээнь, ... обкомой гэшүүндэ кандидат, Буряадай АССР-... ...вно Соведэй депутат Д. Д. Данзанова һү һааха та... ... даабарие 4,5 жэлэй туршада дүүргэхэ гэһэн ...эрүүлээ. Эдэ һайн һайхан үүсхэлтэ хэрэгүүдые ... улам олон болоно байнхай. Али нэгэн коллек... ...нда бадарһан эршэтэ шэнэ дэбжэлтые нмагтал ... биледтэй хүнүүд эмхидхэнэ, ударидана.

...скэ партиин гэшүүн байха гээшэ нэрэ хүндын хэ... ...ай хамта коммунист хүнэй уялгань, харюусал... ...шье ехэ. Коммунист хүн үлүү ехэ эрхэтэй, ...атай бэшэ, харин эгээл хүндэ хүшэр, орёо бай... ...зарта хүдэлхэ онсо уялгатай бшуу. Энэ эрилтэ ... партийна документнүүдэй һэлгэгдэжэ байха үедэ ...гаар табигдаха зэргэтэй болоно. Иихэдээ бүри ... бүтээхээр, эдэбхи үүсхэл бүри ехэтэйгээр, шан... ...салгатайгаар хамаг хэрэгтээ хандахаар мүнөө ...рнад байһан партийна шэнэ билет коммунист... ...лгална.

... байгаагүйдөө аргагүй. Хэнэйшье мэдэһээр, за... партиин нэрээр бэеэ далдалаад ябаха, партий... ...эй ашаар өөрынгөө хара ами сахиха, үлүү юумэ ...ха гэһэн хобдог сэдьхэлтэйгээр партиин зэргэ... ... хүсэдэг барнимтанууд дайралдадаг шуу. Пар... ... хүндые гутааха гэһэн хара һэшхэлтэй, үнэн ... хүнүүдые дүтэ табихагүй, партиин зэргэдэ ... эрхимүүдые шэлэн абаха хүдэлмэреэ документ ... һэлгэлгын үедэ бүри һайжаруулха эрилтэтэйгээр ...лхэ ушартай болонобди.

...зон хадаа коммунист хүнүүдтэ ехэ хүндэтэйгөөр ..., найдадагшье байна. Тэдэнэр үнэн сэхэ, ком... ...н үзэл сурталда бэеэ үгэһэн хүнүүд гэжэ ком... ...дые этигэн дагана. Харин хэн нэгэн коммунис... ...бусын гү, али гэмтэ ябадал гаргаһыень дуулаа ха... ...тийна билет хармаанлажа ябаад яаһан хүн гээ... ... юрын хүнүүд шоо үзэдэг, шобто харадаг уша... ...дэг байһые арсахын аргагүй ха юм. Үнэхөө... ... партиин гэшүүнэй үндэр нэрые хүндэлдэггүй, ... биледэй үмэнэ ямар ехэ уялгатай байһанаа мэ... ..., һэнгэргүй, хүнгэн ябадалтай хүнүүдэй үшөөл ...байһаниинь дакшье һаа харамтай, гайхалтайшье ...а. Жэшээнь, иимэрхүү хүнүүдэй нэгэн болохо ...барилгын 5-дахи управлениидэ хүдэлдэг Таб... ... партийна биледһээ хахасаха баатай болоо

...йна ажабайдалай ёһо гурим хазагайруулдаг ... бэшэ хүнүүдһээ хахасажа, партиингаа зэргые ...үүлхэ ёһотойбди. Партийна шэнэ билет сэбэр ...юулагдаха, партиин хэрэгэй түлөө ами бэеэ гам... ...хаар тангариглаһан хүнэй халуун зүрхэндэ ...даха ёһотой. Ленинэй дүрэ зурагтай партийна ...лет коммунистда барюулхадаа нимэ эрилтэ таби... ...аабари үгэхэ зэргэтэйбди.

...йна шэнэ билет абаһан сагые коммунистын наһан ...ртахагүй байхаар энэ ёһололые эмхидхэхэ гэжэ ... комитедүүд оролдохо болоно. Советскэ Союзай ... партиин зэргэдэ жагсаад байхадаа, тэрэнэй ...мунистын ямар уялгатай байһыень, партиин гэ... ...үдэр нэрэ зэргые дээрэ үргэжэ, тэрэнэй хэрэ... ... хамаг шадабаряа, ухаан бодолоо зорюулха, ...аа үгэхэ уялгатай байһыень партийна билет ...до һануулжа байг лэ. Энээнһээ үндэр, харюу... ... шангин юумэ байхагүй!

# ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ БУХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

## Түл абалга урагшатай

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй түл абалгада хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн бэлэдхэлтэй ороһон юм. Түл абалгаар Тохойн отделениин хонишод ажахы соогоо түрүүлнэ. Эндэхи хонишод байгша ондо 3041 эхэ хонидһоо 2466 хурьга абажа түджүүлхэ, хонин бүриһөө 3 килограмм 340 грамм ноохо хайшалха, хурьган бүхэнэй шэгнүүрые эхэһээ таһалха үе болотор 18 килограмм болгохо гэһэн социалис уялгатай.

Ахалагша хонишон Зинаида Цындуевагай отарынхид ажахы соогоо түрүүлэн, 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаад, тэдэнээ һайнаар түлжүүлжэ байнхай. Ажахын үнинэй хонишодой нэгэн Зиные эсэгэ Нимбу Цыбикжапович Цындуев эндэ ажаллана. ВЛКСМ-эй гэшүүд Зоя Цындуева, Света Будаева гэгшэд хурьгашадаар эндэ хүдэлнэ.

Бадмажап Очировай, Валентина Гармаевагай бригадын хонишод даб дээрээ 100 хонин бүриһөө 80 гаран хурьга абанхай. Һүүлэй байдалаар Тохойн отделенидэ 2500 гаран хурьгад абтаба. Түл абалга ажахыда үргэлжэлһээр.

**В. БАЯНДУЕВ.**
Сэлэнгын аймаг.

## АЖАХЫ СООГОО ТҮРҮҮЛНЭ

Худанай совхозой хонишод түл түрэсэеэ эмхи гуримтайгаар абажа байна. Һүүлэй мэдээгээр совхоздо 6140 хурьгад абтаа гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 76 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Тус ажахын 1 отделениин хонишодой ажалынь бүришье урагшатай һайн гэжэ тэмдэглэхээр. Мүнөө эндэ 2120 хурьгад абтаад, гээлтэ хоролтогүйгөөр, һайнаар ехэ болгогдожо байна. Дүй дүршэлөөр баян хонишодой нэгэн Дандар Балданов 100 эхэ хонин бүриһөө 94 хурьгатай болобо. Отделениин хонишод абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Хабарай наруули дулаан үдэрнүүд эхилбэ. Худанай совхозой хонишод үбһэ тэжээлээр ядамаг байбашье, даажа абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхээр эрмэлзэнэ. Абаһан хурьгадаа һайнаар түлжүүлхэ гээшэ хонишодой мүнөө үеын шухала зорилго болоно. Наруули үдэрнүүдтэ тэдэнэр хонидоо хагданда адуулна. Хонидойнь хүсэ тамир һайн.

**Г. АЮШЕЕВ.**
Хэжэнгэ.

## Хонишодоймнай шэнэ амжалта

Зэдын аймагай колхоз, совхозуудта эхэ хонидой 230 отара үбэлжэжэ байна. Байгша ондо ажахынуудаймнай хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялга батала абанхай. Түл абалга манда түлэг дундаа ябана. Ажал хэрэгээ табан хургандаал мэдэхэ ажалша бэрхэ хонишод аймагтамнай олон. Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ 73 хонишод 100 хонин бүриһөө 100, тэрээнһээшье дээшэ хурьга түлжүүлжэ абаһан юм. Һүүлэй мэдээгээр 91598 хурьган абтаад, гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Хурьга абалга Ленинэй ордента Борьёогой совхоздо, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудта эмхи гуримтайгаар ябуулагдана. Мүнөө үедэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 11 мянган, «Мир» колхоздо 10 мянган хурьган абтанхай. Үдэр ерэхэ бүри аймаг доторнай зуутан олошорно. Борьёогой совхоздо 6, «Коммунизм» колхоздо 3 зуутан бии болобо.

Борьёогой хонишодой туйлаһан амжалта тухай хэдэн үгөөр хөөрэжэ үгэмөөр. Республикын солото хонишодой нэгэн Дмитрий Яковлевич Свистунов 393 эхэ хонидһоо 683 хурьга абаад, һайнаар түлжүүлжэ байнхай. 290 хонидынь эхир хурьга гаргаа. Ажахын түрүү хонишодой нэгэн Балдан-Нима Гомбожапов 390 хонидһоо 645 хурьга абанхай. Гомбожапов байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэхэнь сохом. Ахалагша хонишод Виктор Базаров, Аюша Цырендоржиев, Долгор Галсанова гэгшэд 100 эхэ хонин бариһөө 100 хурьга абаад, тэдэнээ һайнаар харууһална.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 23 хонишодой 20-ниинь 100 хонин бүриһөө 100, тэрэнһээшье дээшэ хурьга түлжүүлжэ абаһан юм. Түрэл республикынгаа 50 жэлэй ойн баярые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэһэн зорилго тэдэнэр урдаа табинхай. Түл абалгаяа апрель һарын тэнгээр дүүргэхэ байнабди.

**Г. ПРОКОСОВ,**
аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник.

*СОШОРДОМО ДОХЁО*

# ДУТАГДАЛ ОЛОН, ДЭЭРЭЭ ОРТОХОНЬ

Хабарай тарилга «хамар доро» орожо ерэбэ. Үдэр ошохо бүри энэ болзор ойртожо, бэлдэлгэ һулатай ябагшадай һанаа зобоохоор.

Ороохо тарянай, үбһэ ногоонойшье урагса балай абажа шададагтүй Захааминай аймагай ажахынууд энэ шухала хэрэгтэ урдынхидаал адли оролдолго бага гаргана. Жэшээнь, нёдондо тариһан үрэһэнэйнь 16.863 центнерынь гэхэ гү, али 45 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байһан юм. 1—2 классай үрэһэн оройдоол 6 мянга гаран центнер байгаа һэн. Теэд энэ жэлдэшье эрид хубилалта болоногүй. Аймагай ажахынууд намарай дулаан сагта үрэһэ хүрэнгээ сэбэрлэжэ, тарилгын шанарта хүргэхэ гэжэ оролдодоггүй, харин бүхэли үбэлдөө тэрээнтэеэ зууралдадаг муутай. Тиигэжэ мүнөө үедэ аймаг дотор үрэһэнэйнь хахад хубинь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байһаар. «Красный Октябрь», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Коммунизмын зам», XXII партсъездын нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудай бэлдэһэн үрэһэн ондоо ургамалнуудай үрэтэй холилдошонхой. Жэшээнь, «Дружба» колхоздо үрэһэниинь бүхыдөө тооной иимэл ушарһаа гологдоно. Теэд эндэхи агроном А. Санжанова, парторганизациин секретарь, дээдэ эрдэмтэй агроном П. С. Маланов гэгшэд юу хаража байдаг юм гэжэ асуухаар.

Үрэһэ ургуулха тусхай участогуудые байгуулжа, тэндээ һайн шанартай үрэһэ таринжа, саашанхи хүдэлмэринень нарин нягтаар ябуулжа шадаагүй һаа, энэ гээгдэлһээ гарахань бэрхэтэй.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад мэргэжэлтэд — агрономууд, ажахынуудай агрономууд ехэ зэмэтэй гэжэ һанагдана. Намартаа һайса хатаагүй байһан ороохоёо үрэһэндэ гэжэ обоолжорхёод, һанаагаа амаршана бшуу. Тэрэнь намартаа халажа, хүйтэн болоходо таһа хүрэжэ, шанараа алдана ха юм. Хүйтэн болохын урда тээ шалгахада 93—97 процент ургаха хүсэтэй байһан үрэһэн мүнөө 75 процентдэ орошоод байна. Иимэ ушар «Красный Октябрь», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ. Тиин XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 2850 центнер обёосой үрэһэнэй 1350 центнерынь ургаха хүсөөрөө оройдоо 42 процент, 1500 центнерынь 55 процент байха. Энээнээ һайн шанартай үрэһөөр һэлгэхэ, зариимыень нара һалхинда гаргаха, хатааха ёһотой болоно. Теэд даб дээрэ тодорхой шиидхэбэри абаадүй.

Үрэһэ бэлдэхэ талаар иимэ дутагдалнууд аймагай ажахынуудта жэл бүри яахадаа үзэгдэнэ гээшэб? Нэгэдэхеэр, олохон ажахынуудта үрэһэ сэбэрлэдэг тоогууд дээрэ нарин гурим байхагүй. Обоолоотой үрэһэнэй хажууда малай тэжээлдэ, эдеэ хоолдо орохошье ороохон хэбтэдэг. Нэгэ шала дээрэ элдэб ороохон буулгагдаад, тэндээ худхалдашадаг юм. Мүн малай тэжээлдэ хэрэглэхэ ороохон эндэ бутаргандана. Тиихэлээрээ элдэб буртаг ногооной үрэ холисолдоно. Намар сэбэрлэгдэһэн үрэһэн дахин сэбэрлэгдэхээр болоно. Намар сэбэрлэмсээрээ амбаар, складуудта үрэһээ оруулдаггүйнь муу.

Хоёрдохёор, үрэһэнэй таряа хадахадаа, зөөхэдөө, сэбэрлэхэдээ, тон һаланаар хандажа, ороохоёо гэмтээдэг байна. Түмэр хүрзэ, ашадаг, сэбэрлэдэг машинанууд һайса тааруулагдаагүй байжа, ороохо бутаргана, ниэална.

Гурбадахяар, ажахынуудай агрономууд үрэһэн тушаа анхарал бага табина. Складуудые даагшанарта һургаал, эрилтэ багатайгаар хандана. Тэдэнь үрэһэнэй шанарые мэдэнэгүй.

Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор, машинануудые бэлдэхэ талааршье аймаг дотор ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. «Коммунизмын зам», «Дружба», «Красный Октябрь» колхозууд, СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ, Санагын, Далахайн совхозуудта хабарай тарилгада хүдэлгэгдэхэ техникэ заһабарилагдажа дүүргэгдээгүй байһаар. Хэдэн томо «ДТ-75» тракторнуудшье заһабарилагдаагүй. Аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлдэ (директорынь Т. Ц. Дарижапов, инженерынь Д. Ц. Балданов) ажахынуудһаа асарагдаһан тракторнууд саг соогоо заһагданагүй, заһабарилтын шанар хангалтагүй. Тэндэ заһагдаһан олон тракторнууд ажахыда хүрэһөөр лэ эбдэршэнэ. Урда жэлнүүдтэшье иимэ ушар олон үзэгдэдэг һэн. Жэшээнь, 1972 ондо заһабарилагдаһан 31 тракторай 19-нь таряалан дээрэ гарамсаараа эбдэржэ, һаатаһан юм. «Коммунизмын зам», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта «ДТ-75» тракторнууд муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ эбдэржэ, хабарай тарилгада хабаадалсаагүй һэн. Тиимэл ушарһаа тарилга удаарһан, ургасашье бага хуряагдаа.

«Дружба», «Коммунизмын зам», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта, Харацайн совхоздо тракторнуудые дүүрэн хүсөөрнь ашагладаггүй байгаа. Жэшээнь, «Дружба» колхоздо «ДТ-75» тракторта 6—7 борной гү, али нэгэ сеялкэ шагтагалаад гүйлдэдэг.

Хүсэтэ техникээ иимэ бирагүйгөөр ашаглахадань тарилгын болзор гэдэргэ татагдажа, ургаса бага абтана. Энэ жэлдэшье тарилгадаа муугаар бэлдэнэ. Халаанай трактористнууд, сеялкэшэд олоор дуталдана. Тарилгын үедэ хэрэгтэй горючи, түрхихэ зүйлнүүдые полинуд дээрэ абаашаха заправщигууд дуталдана.

Жэл бүри тарилгада хабаадалсадаг механизаторнуудай дүй дүршэлдэ залуушуулые һургаха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри тон һула. Санагын совхоз һүүлэй 2 жэлэй туршада залуу механизаторнуудые орой һургаагүй гэхээр. Тиимэһээ шэнэ оньһон техникые шудалаагүй, тудалдаһан лэ, ябуул хүбүүд техникэдэ хандуулагдана. Мүн техникые эзэтэй болгожо, һайнаар, эбдэнгүй абажа ябаһанай түлөө, алмалта, арьбалалта хэһэнэй түлөө урмашуулгын гуримууд бэелүүлэгдэнэгүй.

Социалис мүрысөөшье бодотоор эмхидхэхэ арга болоногүй. Саг зуурын хүнүүд нэгэ мэдэхэдэл зайлашаһан байдаг. Мүнөө тус совхоздо трактор, тарилгын машинануудые заһабарилга унжагайрһаар.

Хабарай тарилгын эхилтэр тоотойхон үдэрнүүдэй үлөөд байхада эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхаха хэмжээ абаха бээ гэжэ найдагдана.

**Д. ОЧИРОВА,**
Захааминай госсеминспекциин начальник.
**Г. ГОНГОРОВ,**
аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин главна инженер.
**Д. АЮШЕЕВ,**
манай корр.

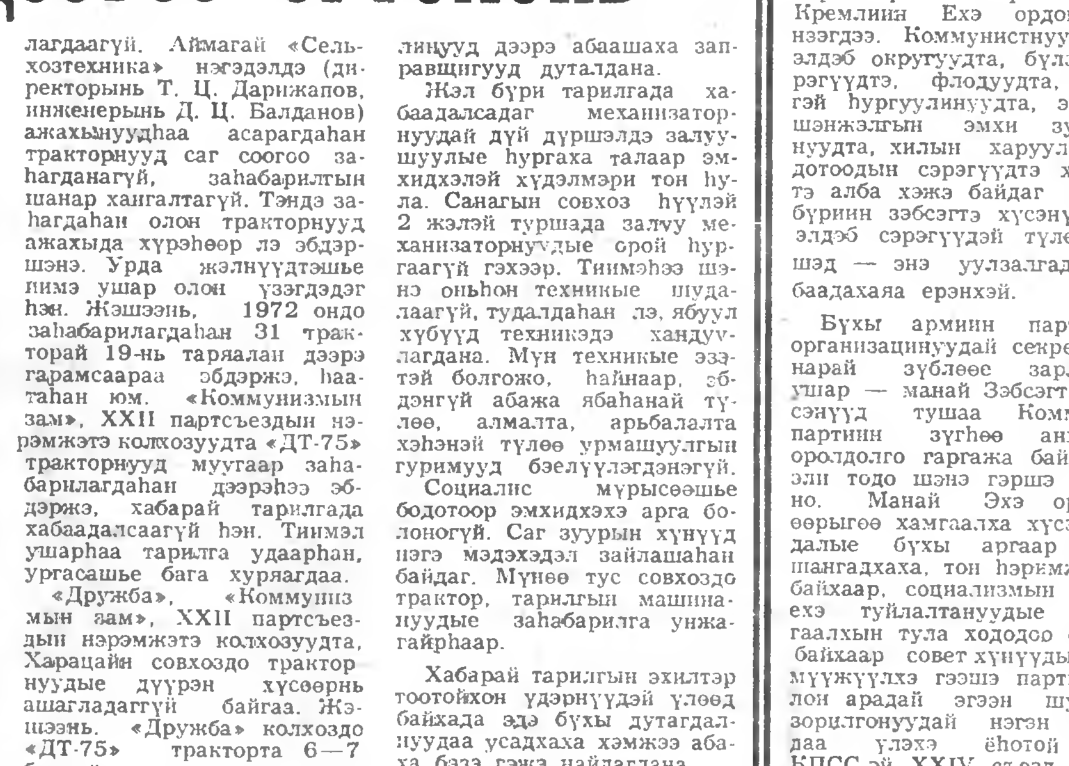

**Улаан-Үдын аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй цех, мастерскойнууд соо эдэ үдэрнүүдтэ ехэл хүлгөөтэй. Ушарынь гэхэдэ, хабарай тарилгын хаһа улам ойртожо, слесарь-заһабарилагшад сүлөөгүй.**

**ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) слесарь-заһабарилагшад Е. Медведев, С. Чебунин, В. Зайцев гэгшэд ажалдаа.**

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

# Бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнуудай зүблөөндэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалга

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнарай — Армиин ба Флодой коммунистнуудай түлөөлэгшэдэй — Ленинскэ партиин алдарта, дайшалхы, шалгармал отрядай түлөөлэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадые КПСС-эй Центральна Комитет халуунаар амаршална.

Социализмын агууехэ туйлалтануудые һэримжэтэй хёрхоор сахин хамгаалдаг СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд манай арадай хубинь болоно, ажабайдалынь адли байна. Совет хүнүүд юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабаринуудые дүүргэхын тула ехэ эршэ зоригтойгоор ажаллана. СССР-эй, аха дүү социалис оронуудай, хүн түрэлтэнэй эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй оролдолго, хүсэлэлгөөр уласхоорондын оршон байдал эли бодо һайжараа. Гэхэ зуура капиталис дэлхэйн эзэрхэг түримхэй бүлэгүүд уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха һайшаалтай ябуулгада үсэд нэтэрүүгээр эсэргүүсэнэ, буу зэбсэгүүдые ехээр бэлдэнэ.

Империализмын бии байгаа сагта эзэрхэг түримхэй шэнэ дайнуудай үүдхэгдэхэ аюул үлэхэ гэжэ түүхэһээ мэдэнэбди. Тиимэл ушарһаа Соведүүдэй ороной өөрыгөө хамгаалха хүсые, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы хаба шадалые бүхы аргаар бэхижүүлхэ гээшэ манай партиин, Совет гүрэнэй, арад зоной арюун уялга хододоо байһан юм, байхашье.

Эзэрхэг түримхэй хүсые эрид шууд бута сохихын тула Арми ба Флодой хододоо бэлэн байхаар шухала бүхы юумэ Коммунис парти, Советскэ правительство хэнэ.

Совет сэрэгшэд социалис Эхэ орондоо заха хизааргүй үнэн байдаг. Эдэнэр политическэ, морально-дайшалхы эрхим шанарнуудтай. Эдэнэр өөһэдынгөө баатаршалгаар, коммунизмын хэрэгтэ үнэн байлгаараа совет арадай халуун дурлал ба хүндэлэлдэ хүртэнхэй. Армиин ба Флодой коммунистнууд патриотическа уялгаяа үнэн сэхээр дүүргэлгээр бүхы сэрэгшэдтэ хододоо жэшээ болодог байгаа, болоношье.

Совет гүрэнэй аюулгүй байлгын хэрэгүүд һэримжэеэ улам дээшэлүүлхэ, сэрэгүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулха эрилтэ солдадуудай, матросуудай, сержантнуудай, старшинануудай, прапорщигуудай, мичманүүдэй, офицернүүдэй ба генералнуудай үмэнэ табина. Гэхэтэй хамта, партийно-политическэ хүдэлмэреэ бүхы талаарнь һайжаруулаагүй һаа, сэрэгүүдэй ажабайдалай ба ажал ябуулгын бүхы талануудта партийна организацинуудай дүүргэдэг үүргые улам дээшэлүүлээгүй һаа, нүлөөень бүри ехэ болгоогүй һаа, нимэ юумэн туйлагдахагүй.

КПСС-эй политикые Арми болон Флодто армиин партийна организацинуудай зүгһөө оролдосотой нэтэрүүгээр, сэхэ шууд бэелүүлгэ — СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ даалгагдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, шиидхэхэ арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно. Гэхэтэй хамта, партийна организацинуудай дайшалхы хаба шадабарие, бүхы коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые улам дээшэлүүлгэ онсо удха шанартай. Энэнэй тулада юу хэхэб гэхэдэ, партийна организаци бүхэн сурталбодолой хүдэлмэри улам һайжаруулхын тула саг үргэлжэ оролдохо, бүхы шэнэ, түрүү юумэ дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэхэ, дутуу дундануудта эбсэшэгүйгөөр хандаха, техникэ эрхим һайнаар шудалхын түлөө, сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлэй зорилгонуудые дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд болохонь шухала.

Партийна организацинууд саашадаашье Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхэ тушаа Ленинэй захяа заабаринуудые, партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ Армиин олониитын бодото ударидагшад ба эмхидхэлшэд байха гэжэ батаар этигэдэгээ КПСС-эй Центральна Комитет элирхэйлнэ.

**Л. БРЕЖНЕВ,**
Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь.

# ЭСЭГЭ ОРОНОЙ ҮНЭН ХҮБҮҮД

## Бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнарай зүблөөн

Бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнарай зүблөөн мартын 27-до Кремлиин Ехэ ордон соо нээгдээ. Коммунистнууд — элдэб округуудта, бүлэг сэрэгүүдтэ, флодуудта, сэрэгэй һургуулинуудта, эрдэмшэнжэлгын эмхи зургаануудта, хилын харуулай ба дотоодын сэрэгүүдтэ хүндэтэ алба хэжэ байдаг янзабүриин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, элдэб сэрэгүүдэй түлөөлэгшэд — энэ уулзалгада хабаадахаяа ерэнхэй.

Бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнарай зүблөөс зарлаһан ушар — манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд тушаа Коммунис партиин зүгһөө анхарал оролдолго гаргажа байдагай эли тодо шэнэ гэршэ болоно. Манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бүхы аргаар улам шангадхаха, тон һэримжэтэй байхаар, социализмын агууехэ туйлалтануудые хамгаалхын тула хододоо бэлэн байхаар совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гээшэ парти болон арадай эгээн шухала зорилгонуудай нэгэн зандаа үлэхэ ёһотой гэжэ КПСС-эй XXIV съезд онсолон тэмдэглээ һэн. Кремльдэ түлөөлэгшэдэйнь суглараһан Армиин ба Флодой коммунистнууд эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Зүблөөнэй президиумдэ — нүхэд М. А. Суслов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр генерал-полковник Н. А. Щелоков, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник армиин генерал А. А. Епишев, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшонор — Советскэ Союзай маршал И. И. Якубовский, армиин генерал В. Г. Куликов, армиин генерал С. Л. Соколов, СССР-эй оборонын министрэй орлогшонор — армиин генерал В. Ф. Голубко, армиин генерал И. Г. Павловский, Советскэ Союзай маршал П. Ф. Батицкий, авиациин ахамад маршал П. С. Кутахов, Советскэ Союзай Флодой адмирал С. Г. Горшков, армиин генерал С. К. Куркоткин, Советскэ Союзай маршал К. С. Москаленко, армиин генерал А. Н. Комаровский, генерал-полковник-инженер Н. Н. Алексеев, генерал-полковник А. Т. Алтунин, генералнууд, адмиралнууд ба офицернүүд.

Зүблөөндэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдээ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов зүблөөндэ хабаадагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнарай зүблөөндэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгые уншан соносхоо.

## ХҮДЭЛМЭРИШЭН БА ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭДЭЙ РЕСПУБЛИКАНСКА СЛЁДТО ХАБААДАГШАДАЙ АНХАРАЛДА

Хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй республиканска слёт байгша оной мартын 30-да үглөөнэй 10 часта КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай ехэ зал соо хүдэлмэреэ эхилхэ.

«Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакциин бэшэгүүдэй таһагта слёдто ерэгшэд бүридэлдэ абтаха. Адресынь — Ленинэй үйлсэ, 35, телефонууд 67-81, 25-41.

Слёдто хабаадагшад мартын 30-най үглөөнэй 9 часһаа политическэ гэгээрэлэй байшанда бүридэлдэ абтаха юм.

# ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ АДЛЯАР АЖАЛЛАХА

Аймагай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үнгэрhэн жэлдэ хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ гэжэ нилээд оролдоhон, сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байбашье, зарим тэды амжалтануудые туйлаhан байна. Илангаяа малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар манай түрүүшүүл урагшатайгаар ажаллажа гараа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Сэлэнгын совхозой малшад нёдондо бүгэдэндэ жэшээ харуулаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд гүрэндэ мяха худалдаха түсэб, нэмэлтэ даабаряа 101 процент, hүөөр — 104, ноhоор — 107 процент дүүргэжэ шадаа. Гүрэндэ hү худалдаха түсэб, даабаряа «Эрдэм» колхозой гэшүүд, Химнын ба Сэлэнгын совхозуудай хүдэлмэришэд амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Һү hааха жэлэй түсэбые «Эрдэм» колхозой Нур-Түхэмэй, Дэбээнэй фермэнүүд, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой туршалтын, Ташарай, Бэрхэ-Дабаанай, Сэлэнгын совхозой Вершинскэ, Ехэ-Цагаанай, Химнын совхозой Бургаастайн, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Дунда-Бухэнэй, Тельмэнэй нэрэмжэтэ колхозой. Һүтэйн фермнүүдэй коллективүүд үлүүлhэн байха юм.

Сэлэнгын совхозой hаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тадвашкина 1972 ондо үнеэн бүриhөө 5130 килограмм, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой—Д. Ж. Цырендоржиева — 4388 килограмм hү hаажа. амжалтаяа улам арьбадхаа. Колхоз, совхозуудай 20 hаалишад үнеэн бүриhөө 3800 килограммhaa дээшэ hү hааhан байна.

Ажалша бэрхэ, дүршэл шадабари ехэтэй малшад, тугалшад, хонишод олон. Үнгэрэгшэ жэлдэ хонишодой 15 бригада зуун эхэ хонин бүриhөө 100, тэрэнhээ дээшэ хурьга томо болгоо. Зуутан хонишодой тоодо Б. Г. Банзаракцаева, Н. Б. Цындуев, Ш. Б. Очиртаров, К. М. Григорьев, Д. Д. Будаева болон бусад ороно.

Тиигэбэшье аймаг дотор түсэб, даабаряа дүүргэдэггүй малшад, бригаданууд, ажахынууд бии байhаар.

Нийтын малай тоо олошоруулха зорилгонууд яахадаа дүүргэгдэнэгүйб гэхэдэ, эхэ мал олоороо hубайруулагдана. Жэшээнь, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо үнеэдэйнь 16,1 процент, хонидойнь 20,5 процент hубай гараа бшуу. Мүн үнгэрэгшэ жэл адууhа мал олоороо үхэл гарзада ороо. Илангаяа олон мал Тельманэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозуудта, Сэлэнгын совхоздо гарзалhан байха юм. Энэ хоёр ушар шалтагаанhаа боложо, нёдондо 100 эхэ мал бүриhөө оройдоо 77 тугал, 61 хурьган томо болгогдоо.

Энэ талаар, XX партсъездын, Тельманэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд, Сэлэнгын, Сүхын совхозууд аймагаа гэдэргэ татана. Аймагай нэгэшье ажахы мяха абаха түсэбөө дүүргээгүй. Олохон ажахынууд гүрэндөө жэжэ, тамир hулатай мал тушаана.

Шэнэ жэлдэ эдэ гээгдэжэ ябаhан ажахынуудые, коллективүүдые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха, бии байгаа дутагдалнуудаа усадхаха тушаа бүхы партийна организацинууд оролдоно.

Мал ажалаа саашань хурданаар хүгжөөхын тула тараалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. 1972 ондо сагай уларил бирагүй байжа, ороохо тараанай, үбhэ ногооной ургасада ехээр нүлөөлhэн байна. Тиигэбэшье тараалангаа hайнаар элдүүрилдэг, агротехникын эрилтэнүүдые нарииаар сахидаг ажахынууд, бригаданууд хэды ган гасуур болоошье hаа, муу бэшэ ургаса туйлаhан байна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Талын-Булагай тракторна бригада (бригадир М. И. Ковалевский) 2850 гектарай тус бүриhөө 11,8 центнер тараа хуряажа абаа. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Мэнгэйн тракторна бригада (бригадир П. Л. Гылыков) гектар бүриhөө 9.1 центнер тараа ургуулжа абаа. Химнын совхозой кукурузашан Б. Р. Жамбалов жэл бүри баян ургаса туйлана. Нёдондо тэрэ гектар бүриhөө 300 центнер кукурузын ногоо хуряагаа.

Зүгөөр аймагнай бүхы дээрэ ороохо тараанай, куузику болон кукурузын, зелёнкын бирагүй ургаса абаа. Бүхы дээрэ гектар бүриhөө минн 5,7 цетнер ороохон хуряагдаhан байна. Олохон бригаданууд, ажахынууд тараанай газараар hайн байбашье, агротехническэ эрилтэнүүдые нарииаар баримталаагүй, hайн шанартай үрэhэ бэлдээгүй, мүн нютагай эрхэ байдалда зохид тарилгын болзор, нормо тодорхойлоогүй байhан дээрэhээ нилээд ехэ ургасаяа алдаа.

1972 оной ган гасуур жэл газар тараалан элдэхэ талаар манай хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые элирхэйлэн харуулжа үгөө. Илангаяа үрэhэ ургуулжа абаха, тараалан уhалха, хабар, намарай паар хахалха, харууhалха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг коллективүүд хэhээгдээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалан уhалха, үтэгжүүлхэ хэрэгые зарим тэды гуримшуулhанай ашаар нёдондо үблэ ногооной муу бэшэ ургаса хуряагдаа. Аймагнай бүхыдөө уhалагдадаг сабшалангай гектар бүриhөө дундада зэргээр 9,7 центнер үбhэ абаhан байна. Зүгөөр уhалагдадаггүй сабшалангай гектар бүриhөө 5,9 центнер үбhэн абтаа.

Сабшалан hайжаруулха хүдэлмэрииэ гуримшуулжа шадаhан Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз нёдондо гектар бүриhөө 15,5 центнер үбhэ хуряаhан байна. Энээнэй түлөө тус ажахыда КПСС-эй обкомой, Бур.АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа hэн.

Тиин Химнын болон Сэлэнгын совхозуудай Тамчын уhалагдадаг сабшалан дээрэhээ тон бага ургаса абтана. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэхи уhалагдадаг сабшалангай гектар бүриhөө миил 2.2—5,6 центнер үбhэн хуряагдаhан жэшээтэй. Тамчын энэ сабшалан уhалха хоёр ехэ боолто Химнын гол дээрэ бариха зорилго урдаа табижа, энэ талаар туhалхыень республикын хүтэлбэрилхы зургаануудай урда нэгэнтэ бэшэ табигдаhан байна. Теэд энэ шухала асуудал мүнөө хүрэтэр шиидхэгдэнэгүй, гэдэргэ татагдана. проектныше зохёогдоогүй байhаар.

Юрэдөө республика дотор мелиораци хэхэ, газар уhалха тухеэрэлгэнүүдэй проект зохёохо асуудал муугаар шиидхэгдэнэ.

Шэнэ жэлэй түрүүшын кварталай дүүрэхэеэ байхада, газар hайжаруулха, мелиораци хэхэ, хүдэлмэриин түсэбэй баталагдаад байхада, тэрэнэй арайхан 30 процентнь лэ проектээр хангагданхай. «Востокгипроводхоз» экспедициин багахан бүлэг мэргэжэлтэдээр мууса хангагданхай дээрэhээ энэ талаар ажахынуудай захил дүүргэдэггүй байна бшуу. Мүн аймаг дотор мелиоративна хүдэлмэри хэхэ техникэ хомор байhан зандаа. «Сельхозтехника» нэгэдэлэй бишыхан отряд hүүлэй табан жэлэй туршада хүсэ ехэтэй тракторнуудаар хангагдаагүй байhаар. Энэ асуудалые зүб мүрөөрнь шиидхэхэ саг ерээ.

Аймагай ажалшад, бүхы совет хүнүүдтэл адли, табан жэлэй шиидхэхэ гурбадахи жэлэй түсэб, даабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, ажалаа урагшатайгаар ябуулха гэжэ оролдожо байнхай. Январь hарын даабари хүдөө болон промышленностиин талаар амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Гээгдэжэ ябаhан предприятинууд, колхоз, совхозууд, зарим тэды урагшаа дабшаhан байна. Урда жэлэй энэ үеынхиhөө ехэ мяхан, hүн, гүрэндэ худалдагдаа. Урдань гээгдэжэ ябаhан Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлэй мартын 9-дэ гүрэндэ hү худалдаха кварталай түсэб дүүргээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 369 центнер hү ехээр тушаагаа. Мүнөө энэ колхозой hаалишад, малшад кварталай дүүрэтэр түсэбhөө үлүү 400 центнер hү тушааха зорилготой.

Энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ адуу малай үхэл гарзада орохо ушар урда жэлэй энэ үеынхиhөө нилээд бага. Колхоз, совхозуудта хурьгад hайнаар абтажа байнхай. Һүүлэй мэдээгээр 40 мянга гаран хурьгад абтанхай.

Мүнөө үедэ хабарай тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Байгша ондо тарилгын талмай зүбөөр хубаарилха, севооборотоо нарижуулан hайжаруулха, эхэ хонидой отаранuудай дэргэдэ тарилга хэхэ, ехэ газарта олон жэлэй ногоо тариха герасимовска участогуудые үргэдхэхэ, шэнэ газар хахалха тушаа оролдожо байнабди. Мартын 1-hээ аймаг дотор сабшалан, бэлшээри hайжаруулха габшагай хоёр hара соносхогдоод, колхоз, совхозуудта, тэдэнние шэфтээ абаhан предприятинуудта, эмхи зургаануудта субботнигууд, воскресннгүүд үнгэргэгдэнэ.

Хабартаа, зундаа хэхэ гол ажалнай тодорхойлогдонхой. Промышленна предприятинуудай 50 хүдэлмэришэдые механизаторай, илангаяа комбайнерай мэргэжэлдэ hургаха хоёр hарын курса эмхидхэгдэнхэй.

Аймагай тараашад, малшад, механизаторнуудай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоходоо абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, түрэл республикынгаа 50 жэлэй түүхэтэ ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха байhаниинь дамжаггүй.

**В. БАЗАРОВ.**
**КПСС-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь.**

**ФОТОРЕПОРТАЖ**

# МҮРЫСӨӨ ТОЛГОЙЛОГШОД

Үглөөнэй наран мандажа, Шэлбэнгын тужын нарhа, шэнэhэдэй орой дээгүүр элшэ туяагаа сасаргана. Ой соо абяа шэмээн үгы. Намдуухан байгаали ээдээ хүлеэнги нойрсоно...

Тиибэр машинануудай хүнхинэлдэхэ абяан оршон тойронине hэрэбэ даа. Брезент хубсаhа үмдэhэн хүнүүд автобусhоо буужа, огсом шангаар хөөрэлдэhөөр модо бэлэдхэдэг газар тээшээ яранад. Эдэмнай Хурамхаанай леспромхозой модошод гээшэ. Дундуур наhанай, үндэр бэстэй хүн нүхэдэйнгөө дундаhаа онсо илгарна. Тэрэ хамагhаа шангаар дуугарна хэбэртэй.

— Василий Спиридонов! Бригадынхидшни булта ерээ гү?

— Сагитдинов, мүнөөдэр 160 кубометрhээ бага бэшээр модо бэлэдхэхэ ёhотойш! — гэхэ мэтэ заабаринуудые тэрэ үгэнэ. Энэмнай участогай мастер В .К. Добрынин байшаба.

Уданшьегүй тракторнуудай, модо отолдог хюроонуудэй шэнхинэхэ абяан холуур сууряатан зэдэлжэ, модошод ажалайнгаа үдэрые жэгдэхэнээр эхилбэ. Отологдоhон модод хойно хойноhоо зэргэлэн унажа, саhан тооhо үрхирүүлнэ. Ойдо хүдэлхөөр ерэhэн бага комплексно арбан бригадын модошод мүнөөдэр 1150 кубометр модо бэлэдхэхэ ёhотой. Энэ даабаряа дүүргэхын тула модошод мүрыhэн хүдэлжэ байна .Мастер Виктор Константинович Добрынин хүдэлмэришэдэйнгөө ажалые шалган, нэгэ бригадаhаа нүгөөдэдэнь ошоно.

— Саг соогоо ажалаа эхилээбди. Хэн хэншье гэшэгүй жэгдэ hайнаар хүдэлжэ байна. Халаанай даабари дүүргэхэл байхабди — гэжэ бага комплексно бригадын бригадир Василий Иванович Спиридонов бидэндэ хэлэнэ. Энэ хүмнай олон жэл ойдо хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоhон. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө урда шанга эрилтэ табижа шададаг. Тэрэнэй бригада байгша оной түрүүшын хоёр hара соо 6300 кубометр модо бэлэдхэжэ, үндэр бүтээсэ туйлаhан. Эдэнэр халаан соо дунда зэргээр 130—140 кубометр модо бэлэдхэдэг юм байна.

Василий Белохатюковой бригадын модошод шударгы хэдэ урматай байдаг. Минии бригада залуу үетэнhөө бүридэнэ. Тиигэбэшье hарадаа 2600—2700 кубометр модо бэлэдхэжэ, даабаряа 10—15 процентээр үлүүлэн дүүргэнэбди, — гэжэ Василий Белохатюков хөөрэнэ.

Мастер Виктор Константинович Добрынинай участок бага комплексно дүрбэн бригадаhаа бүридэhэн. Эдэнэр мастер В. С. Любовниковой даадаг участогай хүдэлмэришэдhөө ехэ модо бэлэдхэдэг гаар хүдэлжэ байна. Эдэнэр Василий Спиридоновой бригадынхидай хойно орохогүйн тула ябала оролдоно.

— Түрүүшүүлтэй мүрысэ байха юм. Мастер В .К. Добрынинай участогай модошод байгша оной январь hарын даабариhaa гадуур 860 кубометр модо бэлэдхэжэ, бүхэсоюзна мүрысөөн... лээд. СССР-эй ой мод... до болбосоруулдаг ... ностиин министерст... союзай ЦК-гай хоёр... гэн шанда хүртөө. hарын түсэб мүн ... дүүргэгдэhэн юм. Эн... раад үзэхэдэ, В .К. ... ажалаа зүбөөр эмх... дана. Участогтань ү... мэлзэhэн hанал б... дэлмэришэд олон. ... үдэр бүриингөө даа... лэн дүүргэжэ, соци... сөөндэ эрхимлэнэ.

Манай ерэhэн ... участогай модошод ... метр модо бэлэдхэ... ряа үлүүлэн дүүргэ... Щукинай бригадын ... ришэд 156 кубомет... лэдхэhэн байба. Ни... түрүү хүдэлмэриш... табиhан зорилгоо ... жэ, юhэдэхи табан ... бадахи. шиидхэхы ... бари болзорhоонь ... хэ арга боломжотой.

**К. ЖАМ...**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...най леспромхозой ... Щукинай даадаг ... лексно бригада (В. ... зүүн гарhаа хоёрд... шэрэдэг машинануу...

С. БАЛДУЕВА...

Партиин райкомуудhaa мэдээсэнэ

## ПРОПАГАНДИСТНАРАЙ СЕМИНАР

БАРГАЖАН. Партийна болон комсомольско гэгээрэлэй системын пропагандистнарай ээлжээтэ семинар КПСС-эй райкомдо hаяхан үнгэрөө.

Коммунистнууд болон комсомолшуудай марксистско-ленинскэ hуралсалые КПСС-эй XXIV съездын эрилтэтэй тааралдуулан эмхидхэхэ, СССР-эй 50 жэлэй ой тухай Л. И. Брежневэй хэhэн элидхэл соо табигдаhан зорилгонуудта үндэhэлэн пропагандинстнарай хүдэлмэри hайжаруула тухай элидхэл партиин райкомой секретарь Д. Ж. Бубеев хэбэ. «Бурлад орон—ССР Союзай арадуудай бүлэдэ» гэhэн лекци КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша А. А. Шишмарев хэбэ.

Мүнөөнэй научно-техническэ революци ба тэрэнэй социальна хойшолонгууд гэhэн асуудалда Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Н. А. Петровой элидхэл зорюулагдаhан байна.

Баргажанай леспромхозой парткабинедые даагша Н. Е. Белин политическэ гэгээрэлэй кабинедэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Мүн Баргажанай дунда hургуулиин директор пропагандист В. М. Бодров марксистско-ленинскэ теори шудалалгада хүнүүдые яажа hонирхуулхаб гэhэн асуудалаар hонирхолтой элидхэл хэбэ.

Тэрэшэлэн политическэ hуралсалай жэл эмхитэйгээр дүүргэхэ тухай, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүд уншагдаа.

**Манай штатнабэшэ корр.**

## ЗАЛУУ ХОНИШОН КАНДИДАДТА АБТАБА

Дээдэ-Тори тосхонhоо долоон модоной зайда Жаргаланта нютаг оршодог. Эндэ Оёорой совхозой эхэ хонидой отара жэл бүри үбэлжэдэг. Мүнөө эндэ гол түлэб залуушуул ажаллана.

Нёдондо жэлдэ сэрэгэй уялгата албаяа дүүргэжэ, түрэл нютагтаа бусажа ерэhээр комсомолец С. Д. Будаев хонин ажалда хүдэлхөөр шиидэhэн юм. Уданшьегүй эхэ хонидые даажа абаа hэн.

Залуу хонишодой коллектив Буряадай АССР-эй 50 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын түлөө оролдоно. Ажалаа hайнаар эмхидхэжэ, богонихон болзорто хонидоо ороондо оруулhан, тул абалгада түгэс бэлдэhэн байха юм. Мүнөө хурьгадай байра дулаан, гэрэлтэй, сэбэр. Томохон болоhон хурьгадтаа бүлеэн уhа, шэмэтэ тэжээл элбэгээр эдюулнэ.

Тул абалгын халуун хаhын үедэ хурьгашадаар ажаллахаяа ерэhэн комсомолшууд М. Цыденова, А. Буянтуев, Л. Норбоева гэгшэд үнэн сэдьхэлhээ оролдоно. Мүнөө тэндэ 300 гаран хурьган абтаад, тобир тарганаар, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай. Хонишон С. Д. Будаев энээндэ ехэхэн аша габьяатай.

Һаяхан үнгэргэгдэhэн партийна суглаан дээрэ С. Будаев партиин гэшүүндэ кандидадаар нэгэн-дуугаар абтаба.

**Б. ДАРМАЕВ.**
Зэдын аймаг.

## Союзна республикануудhaa мэдээсэнэ

**КАЛУЖСКА ОБЛАСТЬ.** Козельскэ районой «Россия» колхоздо мал ажахынь ехэ олзо оруулдаг. Эндэ жэлhээ жэлдэ малайнь тоо толгой олошорно, hүн ехээр үйлэдбэрилэгдэнэ. Мүнөө колхоз 820 толгой hаамхай үнеэтэй.

**ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** залуу малай цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

РСФСР:

### ГАРГАША БАГАТАЙГААР

«Южкузбассуголь» комбинадай нүүрhэшэд түсэбтэ табан жэлэй эхилhэнhээ хойшо даабариhaa гадуур гурба миллион тонно шулуу нүүрhэ малтан абаба. Графигай ёhоор, 1973 оной дүүрэтэр эды шэнээн нүүрhэ малтаха ёhотой байгаа.

Олонхи шахтануудта шулуу нүүрhэ малтадаг шэнэ агрегадууд болон бусад олон тухеэрэлгэнүүд хэрэглэгдээ. «Зыряновская», «Абашевская», «Томская» шахтанууд шулуу нүүрhэ малтаха, газар дээрэ гаргаха ажалые Кузбасста түрүүлэн бүрин оньhо жоруулhан байна. «Юбилейное» шахтауправлениин олонхи участогай ажалда автомат хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ нүүрhэшэдэй hарын дунда зэргын ажалай бүтээсые 16 процентээр дээшэлүүлхэ арга олгоо.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ комбинадай нүүрhэшэд илангаяа эршэ зоригтойгоор ажаллана. Түсэбhөө гадуур 300 мянган тонно гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо хоёр дахин ехэ түлишэ абтаа.

Ехэ, hайн шанартай түлишэ бага гаргашатайгаар малтан абахын түлөө бригада, шахтанууд хоорондоо мүрысэнэ.

Түсэбтэ табан жэлэй эхинhээ хойшо шулуу нүүрhэнэй тонно бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 33 мүнгөөр хямдараа, комбинадай түсэбhөө гадуур олоhон олзонь хоёр дахин дээшэлээ гэжэ элирүүлэгдээ.

Гансал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар түлишэ абалгаяа миллион тонноор дээшэлүүлхэ гэжэ 1973 ондо абаhан уялганууд соогоо «Южкузбассуголь» комбинадай нүүрhэшэд хараалаа. Түлишын өөрынь үнэ сэнгые зуугаад мянган түхэригөөр доошолуулха гэжэ шиидхэгдэнхэй. Нүүрhэшэд жэлэйнгээ даабарие болзорhоонь 10 хоногоор урид дүүргэхээр шиидэбэ.

**(ТАСС-ай корр.).**
Новокузнецк.

Украина:

### ЭРДЭМ, АЖАЛАЙ НЯГТА ХОЛБООН

Эрдэм-шэнжэлэлгын ба конструкторска институдуудай предприятинуудтай социалис хани барисаанай хэлсээ баталха гэhэн үүсхэлые партиин Донецкэ областной комитедэй бюро hайшаан дэмжэбэ.

Иимэ хэлсээнүүд түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй үйлэдбэриин ашаүрые саашадань дээшэлүүлхэ байна. Донецкын шулуу нүүрhэнэй эрдэм-шэнжэлгын институдай эрдэмтэд, жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ Макеевскэ шахтоуправлениин бүридэлдэ ородог табан шахтын нүүрhэ малталгые нэгэдхэхэ талаар хүдэлмэри хэхэ болобо. УССР-эй Наукануудай академиин физико-техническэ институдай эрдэмтэд зарим предприятинуудай инженернүүдэй хабаадалгатайгаар буладай шанар дээшэлүүлхэ, металлургическа агрегадуудай албанай болзорые hунааха талаар шэнжэлгэ хэхэ юм.

**(ТАСС-ай корр.).**
Донецк.

Литва:

### ЭЛЕКТРОНИКО ЗҮРХЭНДЭ АЛБА ХЭНЭ

Туршалгын, клиникын медицинын Литвагай эрдэмшэнжэлгын институдай дэргэдэ байгуулагдаhан электронно-тоолон тодорхойлолгын түб хэрхэ үбшэ машинаар элирүүлхэ, эмшэлхэ түсэб зохёожо эхилбэ.

Институдай лаборатори ба клиникын баазада үбшэн хүнэй махабадые шэнжэлээд, олон мэдээ үгэхэ приборнууд, аппарадууд бии. Хэрхэ үбшэние элирүүлхэ талаар хэдэн зуугаад мэдээнүүд абтаа. Электронно техникэ тэрэнние бүридхэхэдэ туhална.

Вильнюсэй тоолон тодорхойлолгын түб «зүрхэндэ алба хэдэг» республикын хоёрдохи түб болоно.

**(ТАСС-ай корр.).**
Вильнюс.

Таджикистан:

### ТҮРҮҮШҮҮЛТЭЙ ЗЭРГЭСЭН

Таджикистанда хабарай саг эртэ хүрэжэ ерээ. Энэ жэлдэ Эхэ оронд оо парин утаhатай 66 мянган тонно хлопок худалдаха гэжэ шиидэhэн республикын эгээ томо Шаартузска районой ажахынууд тарилтынгаа агрегадуудые болзорhоонь урид бэлэн болгоо. Хлопогой тарнгдаха 20 мянган гектар газар хахалагдажа үтэгжүүлэгдээ. Тарилгын урда тээ шииг нойто бариха уhалалга эхилбэ. Эндэ шухала гэжэ тоологдодог хлопок тарихынгаа урда тээ бусад ороохото ургамал тариха гэжэ шиидхэгдээ, Хлопогые урдандаа арбан үдэрэй туршада таридаг hаа, энэ жэлдэ табан үдэр соо дүүргэхээр хараалагдаба. Шаартузай ажахынуудай ажалшад мүнөө иимэ эрмэлзэлээр зоригжонхой, эршэ тэйгээр ажаллажа байна.

— Хабарай тарилгын үедэ бэе бэедээ туhалалсажа хүдэлхэ шухала,— гэжэ Ломоносовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Т. Садритдинов хөөрэнэ.— Эрхим бригаданууд нёдондо жэл гектар бүриhөө 41 центнер парин утаhатай хлопок хуряажа шадаагүйшүүлтэй мүрысэнэ. Энэ хадаа дундуур дүн гээшэ. Хлопогой ургасын гарасые дунда зэргээр дүрбэ-табан центнерээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь нүхэдтөө туhалхабди гэhэн уялга түрүүшүүл абаа.

Ломоносовой нэрэмжэтэ колхозой коллектив Телманэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадтай мүрысэнэ. Ажахынууд ажал хэрэгүүдэйнгээ ябаса тухай хоорондоо мэдээсэнэ, бэе бэеэ шалгалсана. Районда гээгдэнги нэгэшье участок, нэгэшье ажахыда байхагүйгөөр ажалаа эмхидхэхэ гэhэн зорилго табигдаа.

**(ТАСС-ай корр.).**
Душанбе.

Грузи:

### АХА ДҮҮРЭНЭЙ МҮРЫСӨӨН

Грузиин колхозуудай хахад миллион хонидой үбэлжэжэ байhан Прикаспиин үргэн бэлшээринүүдтэ хабарай тул абалга түлэг дундаа. Хонишод бултадаа малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсонхой. Душетскэ районой Гудамакари тосхоной колхозой аха дүүнэр Сулико, Георгий Циклауритан мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Аха дүүнэр социалис мүрысөөндэ бэе бэеэ урижа, өөрын түсэб табиhан, дээгүүр уялгануудые абаhан байна. Залуу коммунист нёдондо жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 92 хурьга абаhан юм. Туйлаhанаараа hанаагаа амарангүй, Сулико энэ жэлдэ бүри дээгүүр дүн туйлаха түсэбтэй. Тэрэнэй аха, Ленинэй ордента Георгий дүүhээ гээгдэхэгүй, зуун хонин бүриhөө 95 хурьга абахын түлөө оролдон ажаллана.

# ОЛОНДО ТҮШЭГЛЭН...

*Хэблэлэй шэнжэлэл*

**Республикымнай болон аймагуудай газетэнүүдтэ, телевидени ба радио-дамжуулгануудта hонин мэдээсэлнүүдые, бэшэг, hанамжануудаа олон тоото нүхэд нютаг нютагуудhаа үдэр бүри дуулгадаг, дурадхадаг, бэшэдэг байна.**

**Хэблэл, радио, телевидениdэ hайн дураараа туhалдаг эдэбхитэдэй ажал ябуулгын дүн гаргаха, дүй дүршэлыень согсолхо, урдахи зорилгонуудыень тодорхойлхо хүсэлэл хараатайгаар Улаан-Үдэдэ үтлөөдэр хото, хүдөөгэй бэшэгшэдэй республиканска суглаан зарлагдахань.**

**Энэ суглаанда бэлэдхэл ябуулагдажа, хото, хүдөө бэшэгшэдые хэблэлэй хүдэлмэридэ олоор, hайнаар хабаадуулдаг газетэнүүдэй, радио болон телевидениин дамжуулгануудай редакцинуудай хүдэлмэри нийтэлэгдэн, эдэбхитэй, үнинэй штатнабэшэ корреспондентнүүдэй дүй дүршэл тухай метариалнууд согсологдожо байнхай.**

**Загарайн аймагай «Вперёд» гэжэ газетын редакциин коллективэй хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй корреспондентнүүдэй дунда ямар хүдэлмэри эмхидхэдэг, ажалшадай бэшэгүүдые хайшан гэжэ ашаглан хэрэглэдэг, тунхагладаг тухайнь тобшо тэдыгээр хэлэгдэнэ.**

...hүүлэй хэдэн жэлэй турша газетын дүрбэдэхи хуудан долоон хоног соо заа... нэгэ удаа, четверг бү... имагтал ажалшадай ...эгүүдээр бүрэдүүлэгдэн ...гдадаг hайн hайхан ...алтай болонхой. Тэндэ ...р материалнууд, хайшан ...хэнээр бэшэгдэжэ то...додог бэ гэжэ жэшээ ...харуулхын тула байгг... оной февралиин 15-да то...гдоhон ажалшадай бэ...гүүдэй хуудаhые абаад

...хуудаhанай гаршагынь ...аар анхарал татана: ...най почто» гэhэн үгэнүүд ...үзэгүүдээр, зурагуу... гоёогдожо hиилэгдэн... нэгэ буландань газетын ...аг, адресань аржына. ...нэй доро тааруулан, зо...оор зэргэлүүлжэ, hуба...на байгаад табиhан тоб ...эн гаршагуудтай элдэб ...риалнуудай дундаhаа «Смехач» (Шог энеэдэтэн) ..., зуража барлаhан томо ... гаршаг абаhаар нюдэн... торсолдоно. Тобшохоноор

аад, зэмэтэ нюурнуудые hайса яhадуулан шүүмжэлhэн бишыхан фельетон уншанабди. Авторынь Новая Брянь гэжэ тосхондо ажаhуудаг эрхэтэн Гауделина. Загарайн аймагай ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадта телевизорыетнай заhабарилхабди гэжэ найдуулаад, тэндэхи хүдэлмэрилэгшэд намайе hара тухай мэхэлээ гэжэ нүхэр Гауделина гомдолтойгоор домоглон, хурсаар бэшэнэ.

Энэ шүүмжэлэлыень халуунаар зүбшөөн, hаяын сагта тодорхой харюу абахаяа хүлеэжэ байhан тухайгаа фельетоной доро хабсаруулан толилhон бэшэг соогоо редакциинхид комбинадай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга hануулга хэнэд.

Энэ «Смехач» гэжэ буланда тунхаглагдаhан үшөө нэгэ шүүмжэлхы материалые хүн баhал уншангүй гараагүй ёhотой. Онохойн ЛПК-гай хүдэлмэришэн, ажалай журам сахидаггүй, архинша К. Максимовые суг хүдэлдэг нүхэдынь хорон хурса, хурдан үгэнүүдээр шүлэглэн шүүмжэлнэ. Өөр тухайгаа ёгто шүлэг бэшүүлhэн зэмэтэй хүн нэн түрүүндэ, мүн тиимэрхүү журам hулатай бусадшье нүхэд энэ материал уншаад байхадаа, нилээд бодолгото болоhон лэ байха.

Энэ мэтэшэлэн шүүмжэлхы материалнуудаар зохихо хүтэлбэрилхы зургаануудай зүгhөө ямар хэмжээнүүдэй абтаhан тухай газетэ ажалшадай бэшэгүүдэй хуудаhанда заатагүй тунхагладаг заншалтай. Тиин мүнөө шэнжэлэгдэжэ байгааша хуудаhанда «Хэмжээнүүд абтаа» гэhэн гаршаг доро иигэжэ уншанабди:

«Киномеханигай үгы байhан ушарhаа Хара-Хүтэлдэ фильмүүд гарадаггүй байгаа. Харин мүнөө тиишэ Г. Дамдинова гэжэ шэнэ киномеханик эльгээгдээ. Саг соогоо кино харадаг болоо» — гээд аймагай киносетиин директор нүхэр В. Урбаев редакцидамнай мэдээсэбэ.

Саашань аймаг соо болоhон элдэб hониниие дуулгаhан бэшэгүүдые, соносхолнуудые тус хуудаhан соо уншажа болоно.

Редакцида ороhон бэшэгүүдэй үндэhөөр ажахын гү, али олониитын ондоо шухала асуудалаар корреспонденци, статья толилогдожо, хуудаhанай гол материалынь болодог байна.

Тиин эндэ жэшээ болгон хаража байгаа хуудаhанаймнай гол материалынь — «Модо отолнод — борбоосгойнууд хиидэнэд» гэhэн нүхэр Сергеевэй корреспонденци болоно. Хуша модо гамнаха, сахин хамгаалха, модо отололгын гурим хазагайруулагшадта шанга хэмжээ абаха шухала. Тус корреспонденци соо автор тодорхой баримтануудта үндэhэлэн, идхалга ехэтэйгээр бэшэнэ. Тэрэнэй эхилhэн асуудал халуунаар дэмжэгдэн, байгаали хамгаалха хэрэгэй тон шухала болоод байhан тухай тодорхой материалнууд мүнөө газетын хуудаhанда байд гээд лэ тунхаглагдана.

Иигэжэ ажалшадай бэшэгүүдээр бүтээгдэдэг «Вперёд» газетын четверг бүхэнэй дүрбэдэхи хуудаhанай юрын нэгые эндэ дурсан харуулхадаа, газетын хүдэлмэриин шухалын шухалые — эмхидхэлэйнь ажал ябуулгые тэмдэглэхээ хүсэгдэhэн байна.

Хэдэхэн жэлэй урда тээ газетэ уншагшадайнгаа дунда социологическа шэнжэлгэнүүдые хэжэ, хүнүүдэй ямар материалнуудые нэн түрүүн уншаха хүсэлтэй байhаниие элирүүлхые шиидэhэн байна. Мүнөө үедэ түбэй хэблэл, радио болон телевидениин аша туhаар хүнүүд ороноймнгоо гадаадын болон дотоодын hонинииие саг дары мэдэдэг болоhон дээрэhээ аймагай газетэдэ имагтал өөрын нютагай, аймаг соо болоhон hонинииие бэдэрдэг, харин аймагай хэблэлдэ дахинаа дабтагдаhан түбэй газарай hониннуудые багаар уншадаг байна гэжэ элирээ. Тиимэhээ газетынгээ хуудаhануудта имагтал нютагай hонинуудые олоор суглуулан тунхагладаг болохо гэжэ редакциин коллектив урдаа шэнэ зорилго табиhан байна.

Редакцида хүдэлдэг штатна хүдэлмэрилэгшэд өөhэдөө хэдышье ехээр оролдожо хүдэлөө hаа, хото, хүдөөгэй эдэбхитэдэй үргэн туhаламжагүйгөөр энэ зорилгоёо дүүргэхэгүй байhаниинь эли.

Тиимэhээ редакциинхид гол хүсэлэл оролдолгоё ниитын, эмхидхэлэй хүдэлмэридэ хандуулжа, аймагай hуурин, тосхон бүхэндэ хүдэлмэришэн болон хүдөө бэшэгшэдэй пост байгуулаа. Саашадаашье постнуудтаяа холбоо барисаагаа улам бэхижүүлhэн, бүри олон болгоhон, хүдэлмэришэн болон хүдөө бэшэгшэдэй нэрэ солые дээрэ үргэхые, туhа дэмжэлгыень hайнаар сэгнэхые ехэтэ оролдоhон, мүнөөшье оролдожо байнхай.

Тэрэнэйнь аша — редакцида нютагай материалнууд элбэгээр ородог болонхой. Тэндэ ерэhэн бэшэгүүдэй hара бүхэнэй шэнжэлэл дээрэhээ баримталан хэлэхэдэ, газетэ hарадаа 300—350 бэшэг абана. Тэдэнэй диилэнхи олониинь постнуудай гэшүүдэй эльгээhэн бэшэгүүд. Илангаяа эдэбхитэйгээр хүдэлдэг постнуудай хүтэлбэрилэгшэд болон гэшүүдые, өөhэдынь толилуулhан материалнуудаарнь хараадуулан нэрлэбэл, Онохойн поселогhоо нүхэр Вставский, Горхон станциhаа нүхэр Очиров, Шулуутайн леспромхозhоо нүхэр Паркин болон бусад олон нүхэд болоно.

Ажалшадай бэшэгүүдэй хуудаhанhаа гадна, газетын мүнөө ябуулжа байгаа олон тоото юрэнхы гаршагууд доро, «Манай экономическа клуб», «Зуун хёрхо нюдэн» (арадай хиналтын хуудаhан), «Субботын үдэшэ», «Залуушуулай» клуб», «Пропагандистын хуудаhан» гэхэ мэтэ тусхай хуудаhануудта материалнууд редакциин штатнабэшэ таhагуудай эдэбхитэдэй, хото, хүдөө бэшэгшэдэй постнуудай гэшүүдэй гараар бүтээгдэнэ гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй. Ондоогоор тобшолон хэлэхэдэ, «Вперёд» газетэдэ толилогдодог hонирхолтой, шухала зүйлнүүд редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй ударидалга доро олониитэ эдэбхитэдэй хүсэлэл оролдолгоор, хэшээл үүсхэлээр хэгдэнэ гэхэдэ алдуугүй.

Мүнөө орон доторнай бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй улам эршэтэйгээр, бүри гүнзэгы шэглэлтэйгээр дэлгэржэ байhан үедэ Загарайн «Вперёд» газетэ, тэрэнэй олон түмэн эдэбхитэд табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ аймагай ажалшадые ажалай шэнэ амжалтада элсүүлэн эмхидхэнэ.

Юристын зүбшэл

## УУЛИ САХИЛГА — РХЭТЭНЭЙ АНГИН УЯЛГА

...рые үрэ ехэтэйгээр ...лаха, зүб мүрөөр эдлэхэ, ...бүхы баялигыень хам...ха талаар хэгдэдэг гүрэ... хэмжээ ябуулгануудай ... Газар тухай хуулиин ...ахын түлөө оролдолго ...йхон hүүри эзэлдэг. ...hэ Газар тухай хуулиие ...гай эрилтэдэ таарaлдуу... хёохо, шэнэлхэ, тэрэ... түлөө ехэ болгохо тон ... болоно. Юундэб гэхэ... газар болбол арадаймнай ...ялиг, тиихэдээ тэрэ хи...ий, барагдашагүй бэшэ.

...үүриин газарые зүбөөр ...ха, культурыень дээшэ... талаар манай Буряа... республикын колхоз, сов... ехэ хүдэлмэри ...дажа байдаг. Илангаяа ...аци ехэ хэгдэнэ, газа...урьhэнэй нуралга ба ...этэй тэмсэл ябуулаг... хахалагдаhан газарай ... ехэ болгохо талаар ... хэгдэнэ. Жэшээнь, hүү...бан жэлэй туршада ма...ураадай тарялан 27,6 ... гектараар нэмэhэн ... Тиигэжэ 1971 онойхи... үлүү хартаабха, ... худалдагдаа, мяхаар, ... ба үндэгөөр түсэбүүд ...дэhэн байна. Илангаяа ...лын, Прибайкалиин, Бэ...й, Мухар-Шэбэрэй, Түн... Баргажанай, Хяагтын, ...анай аймагай ажахы... ургаса туйладаг юм. ... колхоз болон совхо... газараа зүбөөр ашагла...рэ ехэтэй болгохын тү...хэн хүдэлмэри ябуул... тухай хуулиие на... сахина.

...тэй хамта, энэ хэрэгтэ ... hайн гэхын аргагүй, ...нүүд бии. Энэ юун ... харагданаб гэхэдэ, ... ажахын үйлэдбэриин ба ...иин, сабшалангай га...эгдэнэ, элдэб муухай ...даhан болон хоротой ...аар бузарлагдана. За... газарта эзэн бусаар ..., тэрэниие муугаар ..., гүрэнэй газарта ...эжэ гар хүрэхэ яба...дэнэ. Жэшээнь, 1972 ... колхознигуудай, совхо... хүдэлмэришэдэй ба ...шадай зүгhөө Газар ...хуули 120 дахин хаза...гдаа.

...hээ гадна зарим пред...нүүд ямар нэгэн барил...э болоходоо, хэнэйшье ...гүйгөөр газар эзэлдэг ... Жэшээнь, Худанай лес...эй хүтэлбэрилэгшэд ... газар дээгүүр модо ... автомобильна харгы ...гүйгөөр бариhан бай...ээнь аяар 167,5 гектар ... эзэлээ.

...нүүд хазагайралга ... нюурнууд шангаар ...ха ёhотой. Газар ту...ули ганса эрхэтэндэ ха... бэшэ, тэрэ бүхы ажа...дта, предприятинүүдтэ ...эй. Тиимэhээ бидэ Газар ... хуулиин зарим шухала ... тухай нэгэ бага тог...хэсэлэнтэйёди.

... шухаланъ, манай hа... Хуулиин 10, 16— ... статьянууд болоно. ... дотор хүдөө ажахыда ...дадаг газар хуули бү... болгогдохо ёhогүй юм. Тэрэ газарай тусхайта эзэниинь дээрэнь оршодог колхоз, совхоз гү, али хүдөө ажахын предприяти, эмхи зургаан болоно. Тэрэ газар дээгүүр машинын гү, али түмэр харгы, электролини татаха, промышленна элдэб барилга хэхын тула газарай эзэнhээ зүбшөөл абаха ёhотой. Тиихэдэнь газарай эзэн хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэгүй, үрэжэлгүй газараа үгэхэ эрхэтэй. Хэрбээ шухала барилгада hайн газарай үгтэхэ болоо hаань, энэ асуудал СССР-эй Министрнүүдэй Совет шиидхэдэг юм.

Газар тухай РСФСР-эй хуулиин 13-дахи статьягай ёhоор, ажалшадай депутадуудай областной, хизаарай Соведүүд, автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд совхозуудай предприятинүүдай ба бусад эмхи зургаануудай мэдэлэй газарhаа 50 гектар, колхозуудай газарhаа 25 гектар хүрэтэр талмай мэдэлдээ абаха, тэрэниие яажа хэрэглэхээ шиидхэхэ эрхэтэй.

Колхозуудай мэдэлэй газар дээрэ барилгын хэгдэхэ, харгын татагдаха гү, али ондоо хэрэгтэ ашаглагдаха болоо hаань, энэ асуудал колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ табигдаха болоно. Харин совхозуудай мэдэлэй газар союзна республикын тусхайта Министерствээр зүбшөөгдэхэ юм.

Энээнhээ гадна геологическа, элдэб бэдэрэлгын, геодезическэ ба бусад саг зуурын ажал хүдэлмэри ябуулха хэрэгэй гарахада, тэрэнэй үргэлжэлхэ болзор газарай эзэндэ мэдээсэгдэхэ болоно. Энэ хэлсээн ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомоор баталагдаха ёhотой. Тус хэлсээн дотор газарай хүрьhэ гэмтээхэгүй ушар харагдаhан байха болоно, хэгдэхэ ёhотой хүдэлмэриин дүүрэмсээр, газарай ямараар орхигдоhониинь шалгагдаха болоно. Хэрбээ иимэ саг зуурын хүдэлмэри жэлэй туршада, жэлhээ дээшэ үргэлжэлөө hаа, тэрээнhээ боложо, ажахыда үзүүлэгдэhэн хохидол харюулагдаха ёhотой.

Газар ашаглалгын харилсаануудта гүрэнэй хиналта тон шанга байха ёhотой болоно. Тус хиналтын хүдэлмэри Газар тухай хуулиин үндэhөөр хэгдэдэг.

Газар ашаглаха ба хамгаалха хэрэгые хинан шалгадаг гүрэнэй инспекци ехэхэн эрхэтэй. Түбхын түрүүн тэрэнэй инспекторнүүд газар зүбөөр хэрэглэхэ заабари хэндэшье (юрын хүнhөө эхилээд, колхоз, совхоз, предприяти, эмхи зургаан хүрэтэр) үгэжэ шадаха юм. Гадна Газар тухай хуулиие хүсэтэй болгохын тула СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1970 оной майн 14-дэ «Газар тухай хуули сахиха дүрим хазагайруулhанай түлөө харюусалга тухай» Указ гаргаа hэн.

Газар — арадай баялиг. Энэ баялигта эзэн ёhоор хандаха гээшэ хүн бүхэнэй уялга.

**А. ИЛЬИН,**
**Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент, юридическэ эрдэмэй кандидат.**

## ХАМТЫН ХЭРЭГТЭ ХАБААДАҺААР

1945 оной зун... Арадаа багахан үргэбшэтэй нэгэ хүн Татаурово станциhаа сэхэ зүүлжээ зурыhан харгыгаар гэшхэлнэ. Үмдэжэ ябаhан гимнастёрко, кирзэвэ сабхяарнь дайнhаа бусажа ерэhэн солдат гэжэ мэдэхээр hэн. Хойноhоонь хүсэжэ ерэhэн мори тэргэтэй хүн солдадые hуулгаад ябашоо бэлэй.

Харгын утые хэмжэжэ ябаhан солдат Фёдор Афанасьевич Кузнецов байгаа. Тэрэ табан жэлэй туршада дайнай дүлэн соогуур гаралсаhан хүн. Дайшалхы зам тухайгаа Фёдор Афанасьевич хөөрэнэ.

...Ленинград шадархи шанга тулалдаан. Бомбонуудай тэhэрхэ, автомадуудай таршагаанаха абяан нэгэшье замханагүй. Тиихэдэ Фёдор 29-дэхи полкын гурбадахи ротын автоматчик байгаа. Оборонодо байhан үе hэн. Багахан добуунай саанаhаа гаража ерэhэн немецүүдые ефрейтор Фёдор Кузнецов «хяргажа» мэдэбэ. Окон сооhоо гарахын аргагүй, дайсанай сэрэгшэд олон гэжэ мэдээжэ байгаа. Эзэлэн абаhан газараа хамгаалха, добтолон ороhон дайсаниие урагшань ябуулангүй зогсоохо гэhэн зорилго тэрэ полкын урда табигдаhан байгаа. Фёдор Кузнецов энэ тулалдаанай үедэ олохон фашистнуудые хорооhон байна. Гэбэшье зүүн мүрөө шархатажа, Фёдор дайнай поли дээрэhээ гаража ошохо баатай болоо hэн. 1942 ондо Ленинград шадархи байлдаанда эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэhэнэйнгээ түлөө ефрейтор Кузнецов Улаан Одоной ордеоор шагнагдаа бэлэй. Тэрэ жэлдээ, шархынгаа эдэгэхэдэ дахинаа фронт ошоо.

— 1944 ондо шууд лэ үхэн алдаа бэлэйб, — гэжэ Фёдор Афанасьевич мүнөө хэлэнэ. Псков хотые сүлөөлэлсэхын түлөө шанга тулалдаанай үедэ хажуудамни бомбо тэhэржэ, оборготохоhоо гадна, шоройдонь даруулшаhан байгааб. Нүхэдни обёоржо, абарhандань мүнөөшье хүрэтэр баясагшаб. Дахин госпитальдо орожо, дайнай дүүрэhэн хойно, 1945 ондо гэртээ бусаа hэм...

Мүнөө Фёдор Афанасьевич Кузнецов Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхоздо ажаллана. Үнинэй коммунист, дайнай ба ажалай ветеран колхоздоо эгээл хүндэтэй хүнүүдай нэгэн. Мүнөө жара наhатай болобошье, Эрхилигэй фермын фуражираар ажаллана.

«Прибайкалец» колхозой түрүүлэгшэ Александр Алексеевич Шатов фронтовик Кузнецов тушаа эгээл hайн hайхан үгэнүүдээр магтаал хэлэжэ hуугаа hэн. Фёдор Афанасьевич үбгэн наhан болобошье, урагшаа hанаатай, хамтын хэрэгтэ хабаадалсаhан зандаа.

Коммунист Ф. Кузнецов Эрхилигтэ түрэhэн хүн. Гушаад онуудта түрүүшын колхозуудые эмхидхэлсэжэ, ангиин дайсадтай тэмсэжэ, зоригой хатуужал гараhан. Мүнөө Фёдор Афанасьевич Кузнецов түрэл колхоздоо шадал соогоо туhална, амжалтыень арьбадхалсана.

**С. ОЧИРОВ.**

**ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ф. А. Кузнецов.**

## АГНУУРИИН ДҮРИМ НАРИНААР САХИХА

Тусхай тогтоолой hүүлээр агнууриин дүрим сахиха хүдэлмэри республика доторнай зарим тэды hайжараа. Хүн зоной дунда ойлгуулгамжын хүдэлмэри ябуулагдана. Гансахан 1972 ондо 126 статья аймагай газетэнүүдэй хуудаhанда толилогдоhон, 60 шахуу хөөрэлдөөн үнгэргэгдэhэн байгаа. Аймагай агнууриин ажахын хүдэлмэрилэгшэд ой тайгаар ябажа, шалгалта үнгэргэнэ. Аймагай Соведүүдэй дотоодын хэрэгүүдэй таhагуудай хүдэлмэрилэгшэд, ангуушадай бүлгэмүүдэй, агнууриин ажахынуудай эдэбхитэд иимэ шалгалтануудта олоороо хабаадуулагдана. Нёдондо жэлдэ үнгэргэгдэhэн шалгалтануудай үедэ 63 браконьер баригдажа, 1 хандагай, 2 буга, 15 гүрөөhэн хуули бусаар алагдаа гэжэ элирүүлэгдэhэн, 15 буу хуряагдан абтаhан байгаа. Жэшээлхэдэ, аха дүү Заиграевтан (Баргажанай аймаг) нэгэ буга, гүрөөhэ, хүдэри, 14 ондатра, hолонго баряжа, байгаалиин баялигта хохидол ушаруулhанайнгаа түлөө 1293 түхэриг мүнгэ түлэhэн байха юм. Ц. Д. Цыбенов (Яруунын аймаг) хорюултай сагта зүбшөөлгүйгөөр гүрөөhэ барна. Тэрэ агнууриин дүрим эбдэhэнэйнгээ түлөө 50 түхэригэй ялада унахаhаа гадна, хохидол ушаруулhанайнгаа түлөө 150 түхэригэй нэхэбэри түлэхэ болоо. Ф. К. Алексеев (Загарайн аймаг) болзорhоо үнгэрhэн билеттэй байжа, хоёр шандага, хэрмэ бариhанайнгаа түлөө 30 түхэригэй яла, 53 түхэригэй нэхэбэри түлэбэ.

Яруунын, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай агнууриин инспекцинүүд агнууриие хинан хараха хүдэлмэри hайнаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагта агнууриин дүрим эбдэhэн 89 ушар элирүүлэгдэжэ, гүрэнэй агнууриин фондодо хохидол ушаруулагдаhанай түлөө 8260 түхэриг мүнгэн нэхэгдэжэ абтаа. Кабанскын аймагта зүбшөөлгүйгөөр дура зоргоороо аашалагшад олоороо баригдажа, 119 протокол бэшэгдэhэн байна.

Агнууриин дүрим эбдэхэ ябадалтай тэмсэхэ хэмжээнүүдэй абтаашье hаань, хулгайгаар агнуури хэжэ, агнууриин ажахын дүрим эбдэхэ ушарнууд республика доторнай дайралдаhаар. Агнууриин 5 ажахын, агнуури эрхилдэг колхозуудай, ангуушадай бүлгэмэй, спортын шэглэлтэй 10 ажахын 1972 ондо хэhэн хүдэлмэри шалгагдаhан байна. Агнууриин ажахынууд, Буряадай ангуушадай республиканска бүлгэм агнуури хэхэ газарые хинаха договоройнгоо гурим дүүргэнэгүй гэжэ шалгалтын үедэ элирүүлэгдээ.

Агнууриин ажахынуудай, Буркоопсоюзай хүдэлмэрилэгшэд ангуушадай хойноhоо хинан харахынгаа орондо өөhэдөө агнууриин дүрим эбдэнэ. Бэшүүрэй райпотребсоюзай бэлэдхэлэй конторын директор Антонов баабгайн арhа өөртөө абаhан, агнууриин дүрим ходо эбдэдэг болоhон байгаа. Тэрэ агнуури хэхэ эрхээ нэгэ жэлээр хаhагдаа. Витимэй агнууриин ажахын үйлэдбэриин участогые даагша Жданов автомашинын гэрэлээр hаргааха хорюултай аргаар гүрөөhэ агнажа ябаhаар баригдаа. Тэрэ мүн браконьер Копteловhоо бугын мяха абаhан, ан бариха хуурмаг зүбшөөл тэрээндэ бэшэжэ үгэhэн байха юм. Баргажанай агнууриин ажахы 202 түхэригэй ангай шанар муутай арhа, Хяагтын райпотребсоюзай бэлэдхэлэй конторо агнууриин билетгүй хүнүүдhээ ангай 287 түхэригэй арhа тушаажа абаhан.

Гэртээ сэмгэтэй буу барижа байдаг хүнүүдhээ байгша оной мартын нэгэн болотор бууень хуряан абахаар Дотоодын хэрэгүүдэй министерствэдэ тогтоол соо дурадхагдаhан байна. Гэбэшье тус министерство мүнөө болотор эрид хэмжээ абаагүй. Мүнөө 500-гаад буу хүнүүдэй гарта байhаар. Эдэ буунуудай эзэд гүрэндэ ангай нэгэшье арhа тушаанагүй. Тэдэнэр бултадаа нюуса далдаар агнуури хэнэ, олоhон олзоёо дэлгүүр дээрэ гаргажа, үнэтэйгөөр худалдана.

Ямаршье эмхи зургаан гүрэнэй тамгагүйгөөр ангай арhа тушаан абаха эрхэгүй. Ажалшадай эрилтые хангадаг предприятинүүдай хүтэлбэрилэгшэдтэ энээн тухай үшөө дахин hануулха шухала. Юуб гэхэдэ, Улаан-Үдын «Одон» ательедэ hаяхан шалгалта үнгэргэхэдэ, гүрэнэй тамгагүй ангай арhан олдоо. Улаан-Үдын Советскэ райгүйсэдкомой зүгhөө тус ательедэ шанга hануулга соносхогдоо.

Республикымнай агнууриин ажахынууд агнуури хэхэ дүримые хүн зоной дунда гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэхэ, ан гүрөөлые хёрхоор хамгаалха нангин уялгатай.

**М. ГЫЛЫКОВ,**
**Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агнуури-олзоборилгын ажахын управлениин начальнигай орлогшо.**

## ГҮРЭНЭЙ ДЭМЖЭЛГЭ ШУХАЛА ҮҮРГЭТЭЙ

УЛААН-БААТАР. Һүүлэй жэлнүүдэй турша соо Монголой хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд экономическа ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ шадалтай болоhон байна. Жэлэйнгээ олзо доходой хэмжээгээр тэдэнэй олонхинь «миллионернүүд» болонхой. Гэбэшье тус нэгэдэлнүүдэй материально-техническэ үндэhэ hуури бэхижүүлгэдэ, мал ажахые найдамтайгаар хүгжөөлгэдэ гүрэнэй туhаламжа шухала байhаар.

1969—1972 онуудай үедэ хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ гүрэнэй үгэhэн удаан болзорой урьhаламжа, урдахи дүрбэн жэлэйхитэй сасуулбал, 4 дахин дээшэлhэн байна. Үнгэрhэн жэлдэ ороной кооперативна ажахынууд, 1970 онойхидо орходоо, богони болзорой 8 дахин ехэ урьhаламжа гүрэнhөө абаа.

Хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ урьhаламжа үгэхэ шэнэ ёhо гурим экономическа аша үрэтэй байхаhаа гадна, хүдөөгэй ажалшадай байдалые саашадань hайжаруулха политическэ шухала удха шанартай хэмжээн болоно.

## «СЛОВНАФТЫН» ХИМИГҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

ПРАГА. Чехословакиин химиин асари ехэ предприяти болохо Братиславын «Словнафт» гэжэ химическэ комбинадта полипропилен үйлэдбэрилгэ эхилбэ.

«Словнафтын» коллектив 4 миллиард гаран кроной химическэ продукци бүтээн гаргажа, 1972 оной үйлэдбэриин түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд ганса үнгэрhэн жэлдэ 7,5 миллион тонно нефть болбосоруулhан байна.

КПЧ-гэй XIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ байгаа предприятиин социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй, бүхы коллективэй оролдосо хэшээлтэйгээр ажаллаhанай ашаар үйлэдбэриин иимэ ехэ амжалта туйлагдаа бшуу.

Үнгэрhэн 20 жэлэй турша соо Чехословакиин химическэ үйлэдбэриин хэмжээн 13 дахин дээшэлhэн байна.

Республикын арадай ажахыда химиин туйлалтануудые нэбтэрүүлгэдэ совет нефть ба газ ехэ удха шанартай. Тэрэ национальна промышленностиин доторой байгууламжада, мүн республикын экономикын бусад hалбаринуудта шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ.

Нефть, газаар туhалhанайнгаа түлөө манай орон ЧССР-эй электровоз, автомобиль, элдэб түхеэрэлгэ, станок, гутал ба шэл асардаг юм.

## Социалис орондуудаар

### БЕРЛИНЭЙ ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

БЕРЛИН. Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо хотын хүн зоной эгээл хүлгөөтэй «Франкфуртер-Аллее» гэжэ үйлсэдэ 4 мянган байратай олон дабхар 44 гэр ниислэлэй архитектурые бүри гоё hайхан болгоо. Энэ районд мүнөө 11 дабхар hүүлшын гэрнүүдэй барилга дүүргэгдэжэ байнхай.

ГДР-эй байгуулагдаhан сагhаа хойшо Берлиндэ хамта дээрээ 120 мянган шэнэ гэр бодхоогдоhон байна. Берлиндэ ажаhуугшадай дүрбэнэй нэгэ хубинь болбосон түхэлтэй шэнэ байрада орожо түбхинэнхэй.

### СОВЕТ ХУДАЛДАН АБАГШАДТА

ПРАГА. Нэгэ хахад миллион элдэб янзын портфель, арhаар, арhа hэлгэхэ, мүн пластическа материалаар хэгдэhэн миллионhоо үлүү арбаад янзын, үнгын эхэнэрнүүдэй сүүмхэ, 450 гаран гоё hайхан чемодан ба саквояж, саарhанай, мүнгэнэй 400 мянган сүүмхэ — чехословакиин гадаадын худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай совет худалдан абагшадта дурадхаhан зүйлнүүд энээгээр дүүрэнэ бэшэ. ЧССР-эй галантерейн эд бараа гаргадаг боложо мэргэжэhэн хорин завод, фабрика үйлэдбэрилэн гаргаhан продукциингаа хахадыень жэл бүри манай орон руу эльгээдэг.

Чехословакиhаа СССР эльгээгдэдэг зүйлнүүд жэл бүри үргэдэнэ. 1965 ондо 5 миллион түхэригэй эд бараан асаргадаг байhан hаа, энэ жэлдэ тэрэнь 16 миллиондо хүргэгдэхэ юм.

(ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИИН МЕЛЬНИК ХОТОДОХИ ЗАВОДТО БҮТЭЭГДЭДЭГ МҮЛИЛГЫН СТАНОК ОЛОН ОРОН АБАНА. ЗАВОДОЙ ПРОДУКЦИИН ХАХАДЫНЬ ХИЛЫН СААНА ХУДАЛДАГДАДАГ. 2уД-П2 ТҮХЭЛЭЙ МҮЛИЛГЫН 20 СТАНОК КАМСКА АВТОМОБИЛИИН ЗАВОДТО ЭЛЬГЭЭГДЭЭ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 2уД-П2 ТҮХЭЛЭЙ СТАНОГУУДЫЕ ХАБСАРГАДАГ ЦЕХ СОО.

**ЧТК—АПН-эй фото.**

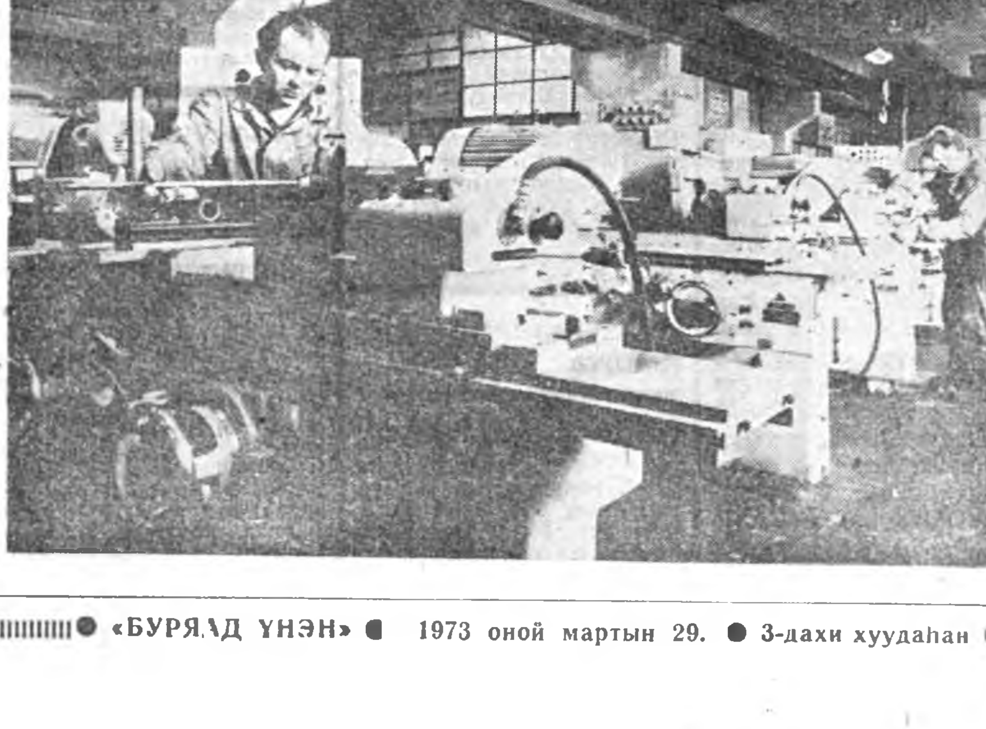

Ярославлиин мотоорой заводой Соёлой байшангай хатарай «Волжанка» гэжэ арадай ансамблиин хатар наадануудые хүнүүд ехэтэ һонирхон харадаг.

Уран һайханай бүлгэмэй энэ ансамблиин коллективые хаа хаанагүй мэдэхэ болонхой. Ансамбль москвагайхид болон ленинградайхид, ригынхид болон Волго шадарай хотонуудайхидта айлшалһан. Хилын саанашье — Финлянди, Словакиин хотонуудта, Румынида — ансамблиин бэлиг шадабарине мэдэхэ болоһон байха.

Ансамблиин уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ балетмейстер Эдуард Хайкинай тааруулан табиһан хатарнууд арадай инструментнүүдэй оркестрэй хүгжэм доро гүйсэдхэгдэнэ. Оркестрые Евгений Агеев хүтэлбэрилнэ.

Коллектив мүнөө Венгриин Арадай Республика ошохоёо бэлдэжэ байна.

**ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** «Волжская плясовая» гэжэ хатар гүйсэдхэгдэжэ байна. Солистнь — мотоорой заводой инженер Владимир Крутиков.

ТАСС-ай фотохронико.

## СОЁЛОЙ ҺОНИН

**МОСКВА.** Москвагайхид француз мэдээжэ «Комеди франсез» театрай коллективтэй дүрбэдэхиеэ уулзаба. Парижай энэ коллектив СССР Франци хоёрой соёл культурын талаар хани харилсалгын программын ёһоор манай орондо айлшалан ерээ.

**ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** Мольерэй «Мнимый больной» гэһэн комедиһээ хэһэг.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

## КИСЕЛЕВСК МОРДОХО БОЛОБО

Даамаар Буряадай АССР-эй өөр хоорондоо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүүрэбэ. 17 хүн мүрысөөндэ хабаадалсаа. Тэдэнэрэй 6-ниинь «Сэлэнгэ-1» республиканска заочно нааданда үнгэрэгшэ жэлдэ хабаадалсаһан байгаа.

Шанга тулалдаанай эсэстэ К. К. Попов («Спартак») нэгэдэхи, А. В. Шехиров («Труд») хоёрдохи, С. П. Козаренко («Локомотив») гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Улаан-Үдэ хотын 40-дэхи һургуулиин 8-дахи классай һурагша Николай Баранов һайнаар наадажа, дүрбэдэхи һуурида гараа. Иигэжэ тэрэ 1-дэхи разрядай нормо дүүргэбэ. 8-дахи һургуулиин һурагшадай дундаһаа городой чемпион болоһон 13-тай Сергей Терновский энэ нааданда яһала һайн дүн харуулаа.

Нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн К. К. Попов, А. В. Шехиров гэгшэд Киселевск хотодо үнгэргэгдэхэеэ байһан Россин түрүү һуури эзэлхын түлөө хахад финалай мүрысөөндэ хабаадалсаха болобо.

**С. КОЗАРЕНКО,**
**мүрысөөндэ хабаадагша.**

## ЗАНШАЛТА УРИЛДААН

«Буряадай залуушуул» газетын шанда хүртэхын түлөө заншалта — дүрбэдэхи урилдаан Революциин талмай дээрэһээ эхилбэ. Энэ мүрысөөн Улаан-Үдэ — Тарбагатай — Улаан-Үдэ гэһэн маршрудаар үнгэргэгдөө. Энэ удаа олон тоото спортсменүүд, команданууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Шэтын багшанарай институдай студентнэр, «Динамо» бүлгэмэй хүнгэн атледүүд түрүүшынхеэ хабаадалсаһан байна.

Хабарай үри унанхай, дулаахан үдэр байба. Стартерай дохёо үгэхэтэй адли бүлэг урилдагшад урагшаа һуга һүрэн тэгүүлбэ. Маршрудай түрүүшын шата — Тарбагатай тээшэ шэглэһэн дардам харгын 10-дахи километртэ түгэсэбэ. Эндэ мэдээжэ спортсмен Юрий Климов («Динамо») түрүүлэн ерэбэ. Манай айлшан — Шэтын командын түлөөлэгшэ тэрээнһээ холо гээгдэнгүй дары хойноһоонь гүйжэ ерээ. «Динамын» спортсменүүд, Шэтын студентнэр гансал түрүүшын шатада амжалта туйлаа. Бэе бэеһээ холо гээгдэнгүй дахасалдажа ябаһан эдэ хоёр командын түлөөлэгшэд шатаһаа шата бүхэндэ түрүүлжэ ябагшадһаа гээгдэһээр гээгдэшоо.

Хэрбээ түрүүшын шатада «Спартагай» түлөөлэгшын дүрбэдэхи хүн боложо фиништэ ерэһэн байгаа һаа, харин тэрэ гурбадахи шатаһаа түрүүлжэ эхилээ. Аха дүү Шишмаревтан командаяа урагшань гаргаа. Түрүүшээр Сергей, һүүлдэнь Георгий түрүү һуурияа улам бэхилбэ; нигэжэ аха дүү хоёр «Буряадай залуушуул» газетын редакциин «Илалта тээшэ зоригжоһон хүсэлэй түлөө» гэһэн шанда хүртөө. ЛВРЗ-гэй спортын клубай урилдагшад түрүү һууриин түлөө шангаар тэмсэжэ эхилбэ. Дүй дүршэлтэй спортсменүүд Б. Жалсанов, В. Бадмаев гэгшэд командаяа хоёрдохи һуурида гаргаба. «Буревестнигэй» түлөөлэгшэд гурбадахи һуурида гаража, табадахи шатада хүрэжэ ерээ.

Табадахи шата эгээл хүшэр хүндэ байба. Юуб гэхэдэ, «Омулевкын» эгсэ үндэр дабаан тохёолдоо бшуу. Энэ хүшэр зайе гаталхыень «Спартак» бүлгэмэй гэшүүд спортын мастер И. А. Анненковта даалгаба. Анненков, Бадмаев гэгшэд түрүүлэн, бэшэ нүхэдөө дахуулһаар Тарбагатай тосхон хүрэжэ ерэбэ.

Зургаадахи шатаһаа «Урожай» бүлгэмэй дүршэл ехэтэй спортсменүүд А. Михалев, Н. Боркин, В. Жилин гэгшэд түрүү һууриин түлөө тэмсэлдэ оролсобо. Мүрысөөнэй эршэ улам шангадаба. ЛВРЗ-гэй спортын клубай урилдагшад долоодохи шатада хойшоо хаягдажа, дүрбэдэхи һуурида гарашоо. «Спартагайхид» урданайхидаал адли түрүүлжэ ябаһаар зандаа. Дүй дүршэлтэй А. Михалевой оролдоһоной ашаар «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүд хоёрдохи һуурида гараба. Гэбэшье Буряадай багшанарай институдай студент Г. Гафаров В. Жилиниие хүсэжэ урдань ороходоо, нёдондо жэлдэ түрүү һуури эзэлһэн «Урожай» бүлгэмэй командые хэсүү байдалда оруулба.

Владимир Цыренов командынгаа алдаһые хүсэлдүүлжэ шадахань гээшэ гү? «Спартагай» тренер В. Кондаков һүүлшын шатада Сергей Рымаревые урилдаанда табиһан байна бшуу. Цыренов гурбадахи хүн боложо, дамжуулгын модо абаба. Гурбан километрэй үнгэрөөд байхада, тэрэ «Буревестнигэй» түлөөлэгшые хүсэжэ урдань ороо. Гэбэшье Рымаревые хүсэжэ шадаагүй.

100 километрэй зайе гаталхадаа, 5 час 40 минута 29 секунда саг харуулһан «Спартак» команда нэгэдэхи, «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүд — хоёрдохи, «Буревестнигэй» командын түлөөлэгшэд гурбадахи һуури эзэлээ. Илажа гараһан командын спортсменүүдтэ Хүндэлэлэй грамотанууд, шангууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Түрүү һуури эзэлһэн «Спартагай» командын спортсмен бүхэн «Буряадай залуушуул» газетые түлөөһэгүйгөөр абаха болобо.

**Б. БАЛЬЧИНОВ.**

## ЯРУУНАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

### ГТО-до ОЛООРОО ХАБААДАЛСАНА

Куйбышевай нэрэмжэ... дунда һургуулиин 5—7-до... хи классуудай һурагш... ГТО-гой шэнэ комплекс... программаар мүрысэбэ.

Эгээн түрүүлэн басаг... 300 метрэй зайда урилд... 6-дахи классай һурагш... Люда Эпова, Люда Долгор... ва, мүн 5-дахи класс... Оля Фомина гэгшэд эрх... саг харуулаа. 500 метр... зайда урилдахадаа, багаш... лай дундаһаа Таня Ильи... ва, Таня Орлова, эдир н... һатанай дундаһаа Люда М... неева, Света Дымбры... гэгшэд түрүүлжэ гараа.

Эдир наһатай хүбүүд 5... метртэ урилдаа. Толя Л... вой, Вова Елистратов, ... ир Цыденов гэгшэд тү... рүү һуури эзэлээ. 1.00... метрэй зайда урилда... болоходо, 7-дохи классай һ... рагшад Сережа Кайгород... Валера Галданов, Ц.-Ж. Ж... чипов гэгшэд түрүүлээ.

### НҮХЭР ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

Нарһатын дунда һург... лиин волейболистнууд б... лон баскетболистнууд... эдиршүүлэй командану... февральда Гүндын д... һургуулида сасуутандаа ай... шадһан юм.

Гүндэ нютагай һург... лиин 6-дахи классай һур... шад харюугай мүрысөөн... хабаадалсахаяа, аймаг... тосхоной үхибүүдтэ айл... лан ерэбэ. Нарһатын һур... шад илаа.

### ҺУРГУУЛИИН ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Баскетболоор, волейбо... хабарай мүрысөөн Нарһат... һургуулиин ахамад класс... дай һурагшадай дунда ... ри үнгэргэгдэдэг. Найма... классай һурагшад баскет... лоор һургуулиингаа ша... хүртэхын түлөө хоорон... мүрысөө. 9—10-дахи к... суудай эдиршүүл воле... лой талмай дээрэ уулзаб...

Баскетболоор 8-дахи «Б»... классай хүбүүд, «А» к... сай басагад, волейбол... 10-дахи «Б» классай спо... сменүүд түрүүлжэ, һург... лиингаа шанда хүртэбэ.

### ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛБЭ

Нарһатын дунда һург... лиин комсомолой организ... ци столой теннисээр ... классуудай һурагшадай д... да мүрысөөн үнгэргэбэ.

Нэгэ нэгээрээ ... даа, хүбүүдэй дундаһаа ... дыр Батуев, басагад ... Света Жанчипова илаха ... раба.

Хоёр хоёроороо ... мүрысөөндэ басагад ... даһаа О. Будаева, Л. Б... бородова, хүбүүд ... Ш. Батуев, Д.-Н. Цыд... гэгшэд түрүү һуури... эзэлбэ.

**В. БАЙБОРОДИН.**

## ШЭНЭ СКЛАДУУД АШАГЛАЛГАДА ҮГТЭБЭ

Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын барилга-хабсаралгын управлениин барилгашад юһэдэхи табан жэлэй эхилһэнһээ хойшо нилээд ехэ барилга хээ. Жэшээлхэдэ, хладокомбинадай 1900 тонно эдеэ хоол хадагалаха гурбан шэнэ складай барилга һайн шанартайгаар дүүргэгдэжэ, ашаглалгада үгтэбэ.

Эдэ складууд шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Зунай аяма халуунда хүйтэн агаар оруулжа байха түхеэрэлгэ тодхогдоо.

СМУ-гай дүй дүршэлтэй барилгашан А. И. Прокопьевой даадаг бригада эрхим ажалаараа бусадай дундаһаа шалгараа.

**Б. ШАГЖИТАРОВ.**

## ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
## ХИЛЫН ГААНАҺАА

УЛААН-БААТАР

### АЖАЛАЙ ДҮРШЭЛЭЙ ҺУРГУУЛИ

ТАСС

Монголой промышленна хоёрдохи түб — Дархан хотые ороной мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдые бэлдэдэг гүламта гэжэ нэрлэхэ ёһоорол нэрлэдэг юм. Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо тус хотын предприятинуудта, барилганууд дээрэ 1.200 шахуу монгол хүбүүд, басагад мэргэжэл шудалһан, 600 хүн мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн байна. Болгариин, Венгриин, Польшын, Советскэ Союзай, Чехословакиин мэргэжэлтэд МНР-эй инженернүүдтэй, технигүүдтэй, хүдэлмэришэдтэй хамта эндэ ажаллана. Эдэнэр дүй дүршэлөө монгол ханинартаа халан үгэнэ бшуу.

Аха дүү социалис оронуудай түлөөлэгшэдэй уулзалгануудые үнгэргэхэ һайн һайхан заншал һүүлэй жэлнүүдтэ Дархан хотодо мүндэлөө юм. Иимэ уулзалганууд Дархан хотын хүдэлмэришэдые ехээр һонирхуулдаг. Уулзалгын үедэ элдэб мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд дүй дүршэлөө халан абалсадаг, хүдэлмэриингөө дүнгүүдые согсолдог байна.

Монголой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй техническэ зохёохы ажалай ургалтые үйлэдбэриин урлан нарижуулагшадай, новаторнуудай хүдэлөөн гэршэлнэ. Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо тэдэ урлан нарижуулгын зуу гаран дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, нэгэ миллионһоо үлүү түхэригэй алмалта хээ.

ХАНОЙ

### ПЛЕНДЭ АБТАҺАН АМЕРИКАН СЭРЭГЭЙХИДЫЕ СҮЛӨӨЛБЭ

ТАСС

Лаостохи байдалые саашадань заһаруулхын тула, Лаосой Патриотическа фронтын ба вьентьянай захиргаанай хоорондын хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тааралжатай шиидхэбэри туйлахын тула американ талын гүйлтые хараада абажа, Лаостохи дайнай үедэ плендэ абтаһан США-гай бүхы сэрэгшэдые, граждан хүнүүдые сүлөөлхэ тухай шиидхэбэри Лаосой Патриотическа фронт абаа гээд Кабсан Патет Лао агентство мэдээсэнэ. Энэ шиидхэбэри Индохитадта амгалан байдал хангаха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болохо байха.

БАГДАД

### ОЛОНОЙ АНХАРАЛ ТАТАНА

ТАСС

Ирагай Араб социалис дэбжэлтэ (БААС) гэдэг партиин нютагай хүтэлбэриин генеральна секретариин орлогшо, Революционно командованиин Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейнэй албанай хэрэгээр Советскэ Союзда аяншалгын дүнгүүд Ирагай хэблэлэй анхарал татаһаар.

Ирак-совет хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада гү, али Багдадта хэһэн уулзалга манай харилсаае хүгжөөлгэдэ шухала туһа нэмэри болоно гэжэ Москвадахи уулзалга гэршэлээ гээд «Ар-Расид» журнал бэшэнэ.

Араб-совет хани барисаае эбдэхэ һэдэлгэ хархис хүсэнүүдэй гаргажа байхадань, харин энэ албанай хэрэгээр аяншалга араб-совет харилсаае бэхижүүлгэдэ һайнаар нүлөөлнэ гээд тус журнал тэмдэглэнэ.

Социалис хани нэгэдэлэй ба национальна-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хоорондохи холбоон тон шухала байна. Энээнгүйгөөр империализмда эсэргүү тэмсэл ашаүрэ багатай байха бшуу. Энэ холбоондо совет-араб хани барисаан шухала үүргэтэй гэжэ «Ар-Расид» журнал бэшэнэ.

ПАНАМА

### АРАДАЙ ХУУЛИТА ЭРИЛТЭ

ТАСС

Манай республикын газар дээрэ американ тугай намилзажа үргэлжэлхыень панам арад тэсэхэгүй байна гэжэ Панамын правительствын толгойлогшо генерал Омар Торрихос мэдүүлбэ. Ниислэл хотоһоо баруун-урдуур 250 километртэ байдаг Сантьяг де Верагуас хотодо үнгэргэгдэһэн митинг дээрэ тэрэ үгэ хэлээ.

Американ засагаархид Панамын газарай зарим хубиие 70 жэлэй турша соо эзэмдэжэ байхадаа, хайра гамгүй хашалта харшалалта хэһэн, Панамын каналай зоные мэдэлдээ байлгахын тула панам арадай эрхим түлөөлэгшэдые зэрлиг оһдүүлигээр алаһан байна гээд правительствын толгойлогшо тэмдэглэбэ.

Панамын газарай зарим хубиие хэтэдээ мэдэлдээ байлгахые һэдэн, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй нүүдэл сессиин эндэ үнгэргэгдэжэ байһан үедэ Панамын каналай зоно тухай тогтоолдо Холбоото Штадууд хорюул табяа гээд тэрэ мэдүүлбэ. США-гай энэ алхам имагтал Панамада харша ябадал бэшэ, харин дэлхэйн эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудые баһан доромжолго болоно.

НЬЮ-ЙОРК

### Буһалгаалагшадай илалта

ТАСС

Конектикут штадай 42 хотын автобусой жолоошодой ба автомеханигуудай дүрбэ һарын турша соо үргэлжэлһэн буһалгаан илалтаар дүүрэбэ. Буһалгаалһан ажалшадай салин хүлһэ зарим тэды ехэдхээ.

ВАШИНГТОН

### Р. НИКСОНЭЙ ЗАХИРАЛТА

ТАСС

Урда Вьетнамһаа американ сэрэгүүдые гаргажа дүүргэхэ гэһэн захиралта США-гай президент Р. Никсон үгэбэ. Индохитадһаа американ бүхы сэрэгүүдые гаргаха ба плендэ абтаһан американецуудые сүлөөлхэ тухай хэлсээе Сайгондохи дүрбэн талын комиссиин баталһанай һүүлээр Р. Никсон иимэ шиидхэбэри гаргаа гээд хэблэлэй асуудалнуудаар Сагаан байшангай секретарь Р. Зиглер мэдээсээ.

Зиглерэй хэлэһэнэй ёһоор, американ сэрэгүүдые гаргалга мартын 29-нэй үглөөгүүр дүүрэхэ ёһотой. Тэрэ болотор Индохитадта плендэ абтаһан 148 американ сэрэгшэд бултадаа сүлөөлэгдэхэ байна.

ВАШИНГТОН

### Харилсаагаа заһаруулхын түлөө

ТАСС

Американ-Кубын харилсаае дары заһаруулхын түлөө тэмсэл американ конгресстэ улам шангадажа байна. Куба тушаа США-гай баримталдаг политикые дахин хаража үзэхөөр саг ерээ гэжэ американ республиканудай хэрэгүүдые эрхилдэг сенадай комиссиин түрүүлэгшэ сенатор Г. Макги мэдүүлээ.

Энэ политика «хүйтэн дайнай» үедэ баримталагдан бэелүүлэгдэжэ эхилээ һэн. Бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хубиин бусад оронуудһаа Кубые таһалха зорилго табигдаһан байгаа.

ВАШИНГТОН

### ОРЁО ХҮШЭР АСУУДАЛНУУД

ТАСС

Хэдэн орёо хүшэр асуудалнууд Холбоото Штадуудай үмэнэ гаранхай гээд США-гай конгрессэй экономическа нэгэдэмэл комиссиин жэл бүриин элидхэл дотор хэлэгдэнэ. Хүдэлмэригүйдэлгэ өөдэнэй нэгэниинь мүн.

Американ залуушуулай дунда хүдэлмэригүйшүүл илангаяа олон болоо гэжэ элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ. Нёдондо ажал хэхээр болоһон наһатай американ залуушуулай 16 процентнь хүдэлмэригүй байгаа. Дүн хамта 4,5 миллион хүдэлмэригүйшүүл орон дотор тоологдоно. Эдээнһээ гадна, хүдэлмэригүй 750 мянган хүн ажалай биржэнүүдтэ бүридхэлдэ абтангүй үлөө.

РИМ

### Суднануудай экипажнууд буһалгаална

ТАСС

«Тиррения» гэжэ пароходой компанида хабаатай далайн 12 судныг экипажнууд 48 часай буһалгаа эхилбэ. Ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха, салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэ морягууд захиргаанай урда табина.

Мартын 27-до Италиин далайн үшөө гурбан компаниин хүдэлмэришэд, алба хаагшад, моряугууд тэдэниие дэмжэжэ, буһалгаа соносхобод.

ЛОНДОН

### ИРЛАНДИИН КОМПАРТИИН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Ольстер тухайда консерваторнуудай правительствын «Сагаан дэбтэр» Хойто Ирландиин ажалшадай эрхэ ба хүсэл эрмэлзэлые огто хэрэгсээнэгүй гээд Ирландиин Коммунис партиин национальна гүйсэдхэхэ комитедэй Белфастда тунхаглагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Хойто Ирландиин хүн зоной дүрбэн жэлэй турша соо эдэбхитэй тэмсэл хэһэнэй һүүлээр граждан эрхэнүүдэйнгээ түлөө ороной хүдэлөөндэ Британиин правительство зарим тэды буулта хэхэ баатай болоошье һаань, Ольстер тушаа Англиин зүгһөө хэгдэдэг хиналта шангадхаха политикая Лондон бэелүүлһээр гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Хойто Ирландие Лондоной политическэ ба экономическа дарлалта мүлжэлтэ, хашалта харшалалта доро байлгаха гэһэн зорилго Британиин правительство табина бшуу.

Хүнүүдые ажалда абахадаа, хашаха харшалхагүй, мүрдэлгэ хэнгүй, сүүдлэнгүй түрмэдэ хааһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ, Англиин сэрэгүүдые эндэһээ гаргаха, Хойто Ирландиин бүхы зонидо демократическа эрхэ олгохо эрилтэ Ирландиин Коммунис парти консерваторнуудай правительствын үмэнэ табина.

КАИР

### ИКАО-гой комисси Каирта

ТАСС

Байгша оной февралиин 21-дэ Синайн хахад арал дээрэ Израилиин истребительнүүдээр буудагдан унагаагдаһан Ливиин граждан самолёдой хосоролгые мүрдэн шэнжэлхын тула Граждан авиациин уласхоорондын эмхиин (ИКАО) комисси эндэ ерэбэ.

Австралиин, Англиин, Бразилиин, Индиин, Канадын түлөөлэгшэд комиссиин бүридэлдэ ороно.

РИМ

### Ажалһаа гаргалгада эсэргүүсэнэ

ТАСС

«Монтэдисон», «Дзануcси», «Пирелли» гэдэг компаниинуудта хабаатай предприятинуудай 150 мянга гаран хүдэлмэришэн хүнүүдые ажалһаань гаргалгые буруушаажа, мартын 27-до хоёр часай буһалгаа соносхоо. Италиин 20 хотын предприятинуудта буһалгаан үнгэргэгдөө.

Сардинидахи «Бэройд интернэшнл» гэжэ американ компаниин шахтануудта хүдэлдэг горнягууд хүниие ажалһаань гаргалгые эрид буруушаана.

КОНАКРИ

### ГВИНЕЙН ПАТРИОДУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

ТАСС

Мартын 23-да Гвинейн (Бисау) патриодууд Фарим хотоһоо баруугаар Португалиин реактивна хоёр истребитель - бомбардировщигые буудажа унагаагаа гэжэ Гвинейн ба Ногоон-Хушуун гэдэг аралнуудай бэеэ даа-һан байдалтай болохын түлөө тэмсэдэг африкан партиин (ПАИГК) эндэ тунхаглаһан коммюнике дотор мэдээсэгдэнэ. Эдэ самолёдууд НАТО-гой захилаар бүтээгдээд, Португалида дамжуулагдан үгтэһэн 40 самолёдой зариман болоно гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ колонизаторнууд эдэ самолёдуудые эдэбхитэйгээр хэрэглэжэ, ороной сүлөөлэгдэһэн районуудые бомбодоһон байха юм.

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО

### ИНДЕЕЦ УГСААТАНИИЕ ХАМГААЛХА

ТАСС

Хэрбээ эдэнэртэ материальна, медицинскэ туһаламжа дары түргөөр үзүүлээгүй һаа, Бразилиин Баия штадта ажаһуудаг индеецүүдэй һүүлшын угсаатан үндэһөөрөө хосорон һалахадаа магад гэжэ индеецүүдэй байдал ба соёл культурын асуудалнуудые шэнжэлдэг мэргэжэлтэ профессор Педру Агостинью да Силва мэдүүлээ. Латифундистнууд индеецүүдые газар дээрэһээнь үлдэн намнана, штадай амитадай ба ургамалай аймагые промышленна предприятинуудай бузарлажа, тэдэниие хүндэ хүшэр байдалда оруулжа байна гээд профессор тэмдэглээ. Индеецүүдые сахин хамгаалхын тула нүлөө ехэтэй хэмжээ абаха шухала гэбэ.

ЛОНДОН

### Гуйлтыень хангахаяа арсаба

ТАСС

Салин хүлһыень ехэ болгохо тухай больницын хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтэ хаража үзэхын тула комисси байгуулха профсоюзуудай гуйлтада Англиин премьер-министр Э. Хит арсаба.

Больницануудай 220 мянган хүдэлмэришэн, алба хаагша Англиин ажалшадай дунда эгээн лэ ахир бага салин хүлһэтэй юм.

Дүрбэн неделиин урда тээ тэдэнэй эхилһэн буһалгаан улам үргэдэжэ байна.

Хабар ерээ...

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

## ПРАВДА БУРЯТИИ

**Нэгэдэхи хуудаһанда:** Бүхы армиин партийна организацинуудай секретарьнуудай зүблөөндэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалга. «Коммунистын үльгэр жэшээ» — түрүү бэшэг. Модо бэлэдхэгшэд тухай С. Балдуевай фоторепортаж. «Правда Бурятии» газетын шалгалта.

**Хоёрдохи хуудаһанда.** «Үнэн сэхэ, найдамтай зам» Л. Борхоновой статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ. ТАСС-ай фоторепортаж.

**Гурбадахи хуудаһанда.** «Он жэлнүүдэй үнгэрһэн хойно...» Л. Степановай статья. Хилын саана.

**Дүрбэдэхи хуудаһанда.** Республикын һонин.

## СЭНХИР ЭКРАН

### НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**«Орбита» харуулна:**

18.10 — «Москвагай концертын залнуудаар» — шэнжэлэл. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Венгриин телевидениин программа. 21.50 — «Ажалай мүрысөөн» — телеочерк. 22.20 — Техническэ забһарлал. 22.30 — «Хүбүүд, хүсэеэ туршалсаял!» — гэһэн дамжуулга. 24.00 — мэдээсэлэй программа.

### ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Улаан-Үдэ харуулна:**

19.00 — «У лукоморья» — телевизионно уран һайханай фильм үхибүүдтэ харуулагдаха. 19.30 — «Георгий Димитров» — телевизионно документальна фильм. 20.25 — «Поет Карлис Заринь» — телевизионно документальна фильм. «Разговаривая со своими ролями» — телевизионно фильм.

Редакторай орлогч
М. Н. НИМАЕВ

Манай адрес, телефо...

г. Улан-Удэ, ул. ... на 35. Телефоны: ре... ра — 54-54, приёмн... 54-93, зам. редакт... —68-08, зам. редакт... 62-62, отв. секрет... 5 0-5 2, секретар... — 66-76, отделы: ... тийной жизни — ... сельского хозяйства — ... 63-86, пропаганды ... ции — 56-23, промыш... сти в строительства — ... советского строительст... быта — 69-53, культ... школ — 60-21, писем ... селькоров — 67-81, ... мации — 34-05, обще... ная приёмная — 58-6... шинное бюро — 57-6... толаборатория — 33-6...


● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-04397. Заказ № ...